

Četvrtak, 14. juni 2007.

Svedok Cufe Krasniqi

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili Sudu

Početak u 14.20 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilaštvo protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Hvala. Dobar dan svima. Gospodine Emmerson, vidim da ste ustali. Ja imam, međutim, nekoliko pitanja, pa bih hteo najpre da se time pozabavimo. Prvo je pitanje da Pretresno veće duguje objašnjenje zbog čega se odobravaju zaštitne mere za svedoka 62 i ja ću sada navesti te razloge. Dana 12. juna Pretresno veće je izreklo zaštitne mere za svedoka kome je dodeljen pseudonim Svedok 62 iz sledećih razloga. Sada će Pretresno veće navesti razloge za svoju odluku. Dana 8. juna 2007. godine Tužilaštvo je zatražilo izricanje zaštitnih mera, davanje pseudonima i izmenu lika i glasa za svedoka 62. Svedok i njegova porodica žive na Kosovu. Svedok je izrazio bojazan za svoju bezbednost i bezbednost svoje šire porodice ukoliko bi se javno saznalo da je svedočio za Tužilaštvo. 12. juna 2007. godine Pretresno veće je za zapisnik reklo da se Odbrana ne protivi tom zahtevu. Strana koja traži izricanje zaštitnih mera za nekog svedoka mora pokazati da postoji objektivna opasnost po bezbednost ili dobrobit svedoka ili njegovu porodicu, ukoliko bi se saznalo da je svedok svedočio za Tribunal. Taj kriterijum može se zadovoljiti time što će se pokazati postojanje sledeća tri faktora: prvo, svedočenje svedoka može antagonizirati osobe koje žive na toj teritoriji; dva, svedok ili njegova ili njena porodice žive ili rade na teritoriji, imaju imovinu na teritoriji ili pak, neposredne planove da se vrata da žive na toj teritoriji, i tri, u slučaju postojanja nestabilne bezbednosne situacije na toj teritoriji, koja je naročito nepovoljna za svedoke koji se pojavljuju pred ovim Tribunalom. Postojala je opšta saglasnost u ovom slučaju da su poslednja tri faktora nesporna. S obzirom na prirodu svedočenja ovog svedoka, Pretresno veće se uverilo da bi to svedočenje moglo antagonizirati osobe koje žive u zajednici u kojoj živi svedoka 62. Pretresno veće napominje da svedok i njegova šira porodica žive u selu na Kosovu i svedok smatra da, ukoliko bi se javno saznalo da je on svedočio pred Tribunalom, njegova porodica bi bila suočena sa odmazdom. Prema tome, pošto se Pretresno veće uverilo da su ispunjeni uslovi za izricanje zaštitnih mera, Pretresno veće odobrava zahtev Tužilaštva za izricanje zaštitnih mera, pseudonima i izmene lika i glasa. Ovim zaključujem obrazloženje Pretresnog veća za izricanje zaštitnih mera svedoku 62. Sada bih, takođe, hteo da navedem razloge odluke po zahtevu Odbrane da se odloži izricanje, odnosno uručenje obavezujućeg sudskog poziva. Dana 12. juna ja sam objavio da Pretresno veće nije

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

uvereno u argumente koje je iznela Odbrana prilikom zahteva da se odloži obavezan sudski poziv za svedoka 30. Poziv je izdat istoga dana, Pretresno veće sada želi da obrazloži svoju odluku. U svom zajedničkom podnesku, od 6. i 7. juna 2007. godine, Odbrana je navela razloge da su kredibilitet i pouzdanost svedoka 30 i njegovog svedočenja, takve prirode da dovode u pitanje vrednost tog svedočenja i korektnost, odnosno pravičnost prihvatanja njegovog svedočenja. Iz toga sledi, tvrdi Odbrana, da odluka o sudskom pozivu ovom svedoku treba da sačeka odluku Pretresnog veća da li da uopšte da dopusti da ovaj svedok svedoči. Odbrana se pozvala na Pravilo 89(D), po kome se svedočenje može odbaciti ukoliko je dokazna vrednost tog svedočenja znatno manja nego što je potreba da se obezbedi pravično suđenje. Odbrana je pokrenula dva pitanja obelodanjivanja koja se tiču svedoka 30, nije potrebno da sada ulazimo u detalje, međutim, dovoljno je da kažemo da Pretresno veće očekuje da obe procesne stranke razreše ova pitanja i nada se da više neće biti potrebno da intervenišete u ovome. Tužilaštvu se nalaže da odgovori na zahteve Odbrane u najskorijem roku, ukoliko to već nije učinilo. Bez obzira na to, činjenica da postoje ovi problemi obelodanjivanja, nije razlog da se odloži donošenje odluke o uručanju ovog zahtevanog sudskog poziva. Mi u ovoj fazi ne znamo koja je dokazna vrednost svedočenja svedoka 30 i da zaista tim svedočenjem može biti ugroženo pravično suđenje. Odbrana tvrdi da ta mogućnost postoji i da se ona može realizovati u momentu obelodanjivanja informacije koje Odbrana traži od Tužilaštva. Međutim, u ovoj fazi to je samo hipoteza. Trebalo bi da bude jasno iz naših napomena, da naša odluka ne zabranjuje Odbrani da se ponovo pozove na Pravilo 89D i podnese novi zahtev u vezi sa svedokom 30. Činjenica da je ovaj svedok, u međuvremenu, dobio obavezujući sudski poziv, tome ne predstavlja prepreku. Ovim je završeno obrazloženje odluke Pretresnog veća. Sledeće pitanje kojim bi hteo da se pozabavim su dva video snimka Tužilaštva koja su bila pripojena uz patološki izveštaj veštaka, čiji su delovi ovde prikazani. Ja sam obavešten da Sekretarijat smatra da je praktičnije, da se ti predmeti zavedu pod dva različita broja. Gospodine Di Fazio izvolite.

TUŽILAC DI FAZIO: Ja razumem da oni to žele. Kako se čini, onaj video gde se vidi auto koji je prevrnut i leži u vodi je dokazni predmet 65 ter 1365, a video snimak kojim se prikazuje auto na točkovima u vodi, gde se vidi da je crvene boje, je dokazni predmet po Pravilu 65 ter 1386. Ja bih zamolio da im se dodele odvojeni brojevi.

SUDIJA ORIE: Kada navodite ove brojeve sa liste 65 ter, da li to znači da je deo koji smo mi ovde videli u celosti taj dokument 1385 65 ter, ništa više i ništa manje.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, to je samo taj snimak, odnosno taj insert iz snimka.

SUDIJA ORIE: U redu. Sada da pitam Odbranu, da li vi imate nekih prigovora da se ova dva dokazna predmeta uvedu u spis. Gospodine sekretaru, molim vas da kažete koji će biti broj tih dokaznih predmeta.

sekretar: Broj 1385 će postati dokazni predmet P349, a broj 1386 postaje dokazni predmet Tužilaštva P350.

SUDIJA ORIE: U redu. Pošto nema nikakvih prigovora P349 i P350 se usvajaju u spis. Još da kažem da je jedino preostalo pitanje na mom dnevnom redu za danas to, možda ne bi trebalo o tome sada da razgovaramo, međutim, Pretresno veće je vodilo razgovor o ovome, odnosno o nameri Tužilaštva za sledećeg svedoka, da zatraži da se njegova izjava prihvati po Pravilu 92, a to je izjava od januara ove godine. Ukoliko se to pitanje pokrene mi ćemo o tome doneti svoju odluku. Gospodine Emmerson izvolite.

ADVOKAT EMMERSON: Da li mogu samo da to stavim u kontekst. Časni Sude, mislim da ste vi dobili zahtev Tužilaštva, koji je juče podnesen, da se izmeni optužnica, odnosno da se ubace u tačke 21 i 22, između ostalog, ... dve glavne izmene su već učinjene, ali ono što mene sada zabrinjava je nova izmena u tačkama 21 i 22, gde se konkretne navode podaci o jednom pojedincu, za koga se do sada tvrdilo da je neidentifikovan. Ali kako se navodi u tom zahtevu, Međunarodna komisija za nestala lica je krajem maja dala na uvid taj materijal i, naravno, Odbrana do sada nije imala prilike da proveri te podatke, odnosno te posmrtno ostatke i da potvrdi da se radi o osobi po imenu Sanije Balaj. Časni Sude, vi se možda sećate tog imena iz svedočenja Rustema Tetaja i iz izjave svedoka Ganija Djukaja, koju sam ja predočio Rustemu Tetaju i u osnovi oba ta svedoka su potvrdila i u izjavi, i u tom svedočenju, da se vodila istraga o smrti ove žene, za koju se čini da je na ovaj ili onaj način, bila nekako povezana sa čovekom po imenu Metej Krasniqi u Baranu/Baran. Dosadašnja situacija je bila da je taj incident nije bio tačka optužnice, već je bio deo opšteg materijala u ovom predmetu i prema tome, on nije bio nešto na šta se Odbrana usredsredila. Međutim, ova izmena je usledila usled novih otkrića u toku suđenja, nakon što je izvršena analiza DNK materijala, i ona očigledno stavlja Tužilaštvo u nešto drugačiji položaj u vezi sa tim posmrtnim ostacima. Međutim, amandman navodi detaljni opis o tome kako Tužilaštvo tvrdi da je ova žena usmrćena. Bilo koji deo tog sleda događaja ima veze i sa sledećim svedokom, pošto je on sada naveden u toj izmenjenoj tački optužnice, odnosno novoj tački optužnice, jer se navodi da je on učestvovao, kao što on i sam to priznaje, u svojoj izjavi, u intervjuisanju te žene, zbog toga što je ona bila osumnjičena za kolaboraciju pre nego što je pustio i dozvolio joj da je odvedu druga tri pojedinca koja su, kako navodi Tužilaštvo, zatim nju odvezla na drugo mesto i tamo je ubili. Stav je, da, kada god Tužilaštvo dođe do novih nalaza ovih komisija, a bez sumnje gospodin Re će moći da nam pomogne u tome za koji trenutak, planovi Tužilaštva, odnosno njihove strategije i izvođenje dokaza, u tom trenutku stavlja Odbranu u veoma velike teškoće. Da rekapituliram, ako mi dozvolite. U maju, u drugoj polovini maja, Tužilaštvo je Odbrani, u stvari 25. maja je Odbrani podnelo dve izjave svedoka i to od rođaka žrtve, koja se odnosila na neka pitanja o navodnim okolnostima njene smrti. Dana 8. juna Tužilaštvo je Odbrani uručilo još jednu izjavu, još jednog svedoka, od 15. maja 2007. godine, a zatim juče, zajedno sa zahtevom za izmenu optužnice, Tužilaštvo je obelodanilo Odbrani još tri svedočenja i transkripte intervjuja dva svedoka koji su svedočili u

toku postupka koji je sada u toku, na Kosovu, gde se vodi postupak protiv pojedinca za koga se kaže da je bio u stvari izvršilac ovog krivičnog dela. Iskreno rečeno, ja nisam imao prilike da asimilujem sav taj materijal, delimično zato što je Tužilaštvo do danas navodilo da neki drugi svedok treba prvi da svedoči, ali to je problem koji se može prevazići ukoliko postoji dovoljno vremena između glavnog svedočenja i unakrsnog ispitivanja. Međutim, ovde postoji malo dublji problem. Kao što sam već rekao, protiv osobe po imenu Idriz Gashi trenutno je u toku sudski proces na Kosovu. Unakrsno ispitivanje nije dovršeno, svedočenje je dato i koliko smo shvatili, iz informacija koje smo uspeli do sada da dobijemo, ovaj predmet bi trebalo da se nastavi 22. juna, gde bi trebalo da se iznesu završne reči. Međutim, to je već više puta odlagano. Mi nemamo pristupa dokazima, odnosno spisu koji je prikupljen u tom suđenju. Jedino imamo jednu ili dve izjave koje je Tužilaštvo odabralo i pripojilo uz svoj zahtev za izmenu optužnice, na koju naravno nije nikakav odgovor podnesen. A zatim, usred svega toga, Tužilaštvo je odlučilo da tog svedoka dovede da svedoči, o okolnostima nestanka te žene i smrti te žene, a moguće da je on i sam osumnjičeno lice u tom predmetu. Ja sam imao priliku da razgovaram o ovome sa gospodinom Reom, upravo pre nego što je Pretresno veće ušlo u sudnicu. On je rekao da on smatra da bi se svedočenje ovog svedoka moglo podeliti. Odnosno, on bi danas svedočio o svim aspektima, a zatim bio unakrsno ispitivan o drugim pitanjima, a ne o smrti Sanije Balaj, i da se onda ponovo vrati u nekoj kasnijoj fazi za dodatno ispitivanje, odnosno za unakrsno ispitivanje. To nije rešenje koje bih ja smatrao iole zadovoljavajućim zbog njegovog odnosa sa tom istragom i saradnjom u istrazi o Saniji Balaj, jer je to suštinski vezano za ono svedočenje koje će on izneti ovde. ... disciplinskim institucijama u sedištu u Baranu/Baran. Drugim rečima, to je neodvojivo povezano sa njegovim svedočenjem ovde. Siguran sam da ima drugih aspekata njegovog svedočenja koja bi se mogla odložiti za neko kasnije vreme. Mi smo, naravno, kao što sam već rekao, bili obavешteni o tome da je došlo do identifikacije, tj. o rezultatima istrage Komisije, mi smo o tome obavешteni 6. juna i obavешteni smo takođe da će Tužilaštvo podneti zahtev za izmenu optužnice. Međutim, propratni materijal je došao tek juče i mi nemamo ništa od materijala sa tog suđenja, osim dva izvoda koja su mi dali. Praktično, ja predlažem sledeće. Da gospodin Re izvede ovog svedoka na glavnog svedočenje, da zatim završimo sa njegovim svedočenjem, ja ću onda biti u situaciji, mislim do kraja sutrašnjeg dana, da znam da li može da se nastavi dalje s obzirom na rezultate ove istrage na Kosovu, koju ćemo mi izvršiti i šta je suštinski bitno za unakrsno ispitivanje, drugim rečima, koliko će nam vremena biti potrebno da dobijemo taj materijal koji se tiče sadašnje istrage protiv Idriza Gashija za izvršenje tog konkretnog krivičnog dela. Međutim, mi smatramo da je ovo jedna neobična i nezadovoljavajuća situacija, da se izvede da svedoči svedok, koji je i sam osumnjičen i za koga se navodi, možda, da je on izvršilac, a da Odbrana nema potrebne materijale koji su im potrebni za unakrsno ispitivanje. A sve to, ne želim da se ponavljam, zbog toga, što se Tužilaštvo odlučilo za ovaj redosled svedoka. I ako mogu još da kažem, mi smo veoma nezadovoljni takvom situacijom. U vezi sa tim, još nešto u vezi sa korespondencijom jutros, u vezi sa mogućnošću izjave po Pravilu 92 ter. Mi smo juče dobili informaciju od gospodina Rea...

SUDIJA ORIE: Da li mogu da vas prekinem. Da li sam ja dobro shvatio, da ono što treba da se podnese po Pravilu 92 ter, nema nikakve veze sa nestankom Sanije Balaj?

ADVOKAT EMMERSON: Ne mogu da odgovorim na to pitanje, iz tog razloga.

TUŽILAC RE: Odgovor je ne. Ja sam to zato i isključio. To se ne nalazi tu.

SUDIJA ORIE: U redu, tako sam i ja shvatio, da to uopšte i nije ušlo.

TUŽILAC RE: Mi nemamo nameru da izvodimo svedočenje po 92 ter o Saniji Balaj.

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Mi smo juče saznali od gospodina Rea da oni nameravaju da se pozivaju na celu izjavu iz januara 2007. godine, u skladu sa 92 ter, a to obuhvata i pominjanje Sanije Balaj. Ja sam mu odgovorio jutros, da ima nekih delova na koje ja imam prigovor u smislu prihvatljivosti, bez obzira da li se uvodi po 92 ter ili usmeno.

SUDIJA ORIE: Ja imam na svom spisku, koji sam dobio od Odbrane do sada, naime ono što sam uzeo iz ovog e-maila, da se odnosi na paragrafe 29, 42 i 81.

ADVOKAT EMMERSON: Tačno. Naročito ona prva dva pasusa koja ste pomenuli. Mi imamo protiv njih isključivo to što bi oni mogli biti samo izraz mišljenja o stvarima koja su pravna pitanja. Ali, ja nisam dobio nikakav direktan odgovor. Međutim, pre toga, koliko sam ja saznao, postoji još jedna izjava po 92 ter i to različita od one od koje, na koju je trebalo da ja odgovorim, gde se izbacuje neka pitanja, koliko sam shvatio. Ja je još nisam video, nisam imao prilike da je pročitam i asimiliram, a sada sam shvatio da gospodin Re želi da je podneo zahtev i u vezi sa tim. I to je meni dato u 20 do 2 danas. Ja apsolutno ne mogu na to da odgovorim i mislim da to od mene ne treba ni da se traži.

SUDIJA ORIE: Pre nego što vam dam priliku, gospodine Re, da odgovorite na ono što je rekao gospodin Emmerson, možda bismo mogli da čujemo i gospodina Guya-Smitha koji bi mogao da doda, eventualno, ono što bi on hteo da doda u vezi sa ovim, a onda možemo da nastavimo.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja se slažem sa svim napomena gospodina Emmersona i imam veliki spisak konkretnih informacija koje nisam dobio, ali neću to sada čitati za zapisnik, jer mislim da u ovom trenutku to nije nužno i nema potrebe ni da kažem da postoji mnogo toga što nemamo, kao rezultat pregleda podneska koji je dodatak optužnici i ništa drugo. Pored toga, kao što znate, mi pokušavamo već izvesno vreme da dobijemo informacije UNMIK-a i

druge informacije koje se odnose na jedan broj istraga koje su vođene na Kosovu, i konkretno na ovu istragu, istragu u vezi sa okolnostima smrti Sanije Balaj. Danas smo obavješteni, putem razgovora sa UNMIK-om da nijednu informaciju koju oni imaju nećemo biti u mogućnosti da dobijemo pre 20. juna. Oni će nam dati jedan odgovor u međuvremenu na zahtev, ovaj konkretni zahtev je nerešen, bio je nerešen pre pretresa 10. maja i dalje to ostaje vrlo problematična situacija. Ja nisam u poziciji, ni u kom smislu, da na bilo koji način osvetlim tu situaciju, posebno jer je Tužilaštvo odabralo da nastavi sa svojim pokušajem da izmeni i dopuni optužnicu. Ja nisam u poziciji ni da pregledam ni da asimiliram ni da adekvatno predstavljam svog klijenta sa stanovišta unakrsnog ispitivanja u ovom trenutku, u ovoj prekretnici suđenja. Ja sam vrlo zabrinut i smatram da bi bilo neodgovorno sa moje strane da nastavim na taj način. Posebno me brine redosled svedoka koji se pozivaju, posebno činjenica, da se ovaj konkretan svedok poziva u ovom trenutku, jer to je centralni svedok za pitanja koja se tiču, ne samo onoga što je sporno pitanje u ovom suđenju, već i pitanja kolaboracije, zatim njegovog ličnog učešća i mi jednostavno nismo imali vremena da u celosti pregledamo dosije, kao bismo razmotrili činjenice koje bi mogle da bace novo svetlo na celo pitanje, koje treba da se kompletira. Pored toga, u svrhu jasnoće, mislim da u paragrafu 24, izjave po 92 ter, se pominje ime Sanije Balaj.

TUŽILAC RE: Izvinjavam se, ja sam nenamerno, pogrešno informisao Pretresno veće i zato sam ustao, nakon što sam to proverio. U paragrafu 24. se pominje, ali to je potpuno nedužno pominjanje, a u paragrafu 85. i ja sam mislio da je izbačeno, a nije, a piše „u slučaju Sanije Balaj ...“ i to neće ostati u ovoj izjavi po Pravilu 92 ter, mi ćemo to izbaciti.

SUDIJA ORIE: Izbacićete oba pominjanja?

TUŽILAC RE: Prvo, u paragrafu 24. se kaže, „bivši policijski inspektor Hasan Gashi postao je njihov komandant, on je stacionirao svoje trupe u crvenoj školi, gde je Sanije Balaj dovedena“. Po našem mišljenju, to je zaista nedužno pominjanje i ne odnosi se ni na kakvo pitanje odgovornosti.

SUDIJA ORIE: Ovde se ne postavlja pitanje da li je to nedužno pominjanje, već da li ima dokaznu vrednost.

ADVOKAT EMMERSON: Mogu li ja da kažem sledeće. U ovom trenutku, ja ne razumem gospodina Rea, koji sugeriše da on može da pojasni time što nema nameru da izvodi svedočenja u vezi sa Sanijom Balaj. Koliko sam ja shvatio, namera je Tužilaštva da izvodi dokaz tokom glavnog svedočenja o Saniji Balaj i to, da li se to nalazi u izjavi po 92 ter ili ne, je zaista od sekundarnog značaja, jer, Tužilaštvo ima nameru da izvodi dokaze u ovom predmetu i zbog toga Odbrana nije u poziciji da se time bavi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ja pokušavam da nađem taj nedužni pasus. To bi trebalo da bude razgovor sa svedokom od 7. i 9. januara ove godine, pretpostavljam.

TUŽILAC RE: Paragraf 24 predložene izjave po Pravilu 92 ter. Ja imam kopije na papiru.

SUDIJA ORIE: Kada ste to poslali?

TUŽILAC RE: To je bilo uključeno u komplet koji sam poslao sinoć. A revidirana verzija je poslata u 15 do 1 danas, ja imam kopije na papiru, te potpisane izjave i mogu da je podelim svima ovde u sudnici.

SUDIJA ORIE: Dobro je da smo to primili, ali, da li je to bilo na osnovu nedavnog razgovora ili je to samo prerađeni format. Jer, ono što smo mi dobili, ne kao dokaz, već samo da bismo stekli utisak o tome koji će se dokazi izvoditi, je razgovor od 15. maja, zatim, od 3. februara i razgovor od 5. marta 2006. Dakle, tri od ove godine, januar, februar i 15. maj i mart 2006.

TUŽILAC RE: Ja sam sinoć obavestio Pretresno veće i Odbranu da imamo nameru da koristimo jednu izjavu iz januara 2007.

SUDIJA ORIE: Da, mislim da je reč o 9. januaru, ali ja sam našao kombinovanu izjavu od 7. i 9. januara, dugu izjavu.

TUŽILAC RE: Datum kada je potpisana je 9. januar. Nakon što sam o tome razmislio, svedok je došao kasno i mi smo sa njim razgovarali i kombinovali smo relevantne delove iz svake izjave u jednu i predložili tu izjavu po Pravilu 92 ter, a ništa, apsolutno ništa nije dodato u odnosu na postojeće tri izjave, koje su dostavljene Pretresnom veću i Odbrani. Mi smo, dakle, to sastavili, kao jedan paket i znam da je to bilo kasno, 15 do 1, ali imamo kopije na papiru, pored onih koje smo poslali e-mailom i to su kopije koje su potpisane i na engleskom i na albanskom, imamo za svakoga u sudnici. To je jednostavno da se niko ne bi plašio, to su jednostavno tri izjave koje su sada kombinovane u hronološkom redu.

SUDIJA ORIE: Ja to shvatam, ali činjenica da to kombinovanje ranijih izjava, od kojih je poslednja bila od 15. maja, dakle pre mesec dana, i moram reći da je to 20 minuta pre početka suđenja, premda se to ne bazira ni na kakvim novim izjavama, već su prerađene ranije izjave, to je prilično kasno da se učini. Ali, dajte prvo da dobijemo te izjave, da vidimo šta ćemo u njima naći i to, takođe, može da izazove zabunu, jer Sanije Balaj nije u toj izjavi od 92 ter, a ja sam i dalje mislio da bi to bilo u januarskoj izjavi.

ADVOKAT EMMERSON: To sam i ja mislio kada sam došao u sudnicu danas.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT GUY-SMITH: I u novoj izjavi, pokreće se problem u paragrafu 85, jer, ona se tu konkretno pominje.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE: Pa to je ono što sam ja rekao. Ja neću izvoditi dokaze u vezi sa tim poslednjim redom. Ja sam shvatio da to nije tamo, jer je bilo tako kasno i tražio sam da se to izbací, ali je to ostalo.

ADVOKAT EMMERSON: Da li ja mogu da iznesem jedno zapažanje?

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Pokrivanjem e-mailom, koje je poslat Pretresnom veću i Odbrani, uz sugestiju da je to kasno dostavljanje dokumenata nekako povezano sa kasnim dolaskom svedoka, je sugestija koju je gospodin Re upravo ponovio. Uz puno poštovanje, ja ne mogu da vidim kako kasni dolazak svedoka objašnjava kasno obelodanjivanje materijala i dostavljanje nepotpisane izjave. Možda objašnjava dostavljanje potpisane izjave, ali to je ono što je obelodanjeno, dok smo bili u sudnici danas, ali ...

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, ako mogu da vas prekinem. Mislim da je ovde reč o kopiranju i prebacivanju delova izjave, ranijih izjava u poslednju izjavu koja je uzeta 15. maja i mislim da je to dovoljno objašnjenje u tom pogledu. Gospodine Re, pre nego što vam dam mogućnost da odgovorite na ovo što su rekli zastupnici Odbrane, gledam u vas gospodine Troop, da li vi želite nešto da dodate...

ADVOKAT TROOP: Ja ne želim ništa da dodam, a prihvatam ono što su rekli gospodin Emmerson i gospodin Guy-Smith i u celosti podržavam njihove argumente.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, meni i dalje nije sasvim jasno da ono što se dešava na Kosovu, da li ste vi bili svesni toga ranije, ... ali ja se ne sećam da sam išta čuo o tome od Tužilaštva. Da li ste vi znali za te postupke?

TUŽILAC RE: Naravno, to su opštepoznati postupci. To je jedan od nekoliko postupaka za ratne zločine na Kosovu protiv OVK.

SUDIJA ORIE: Drugo pitanje je sledeće. Ja sam shvatio da je nedavno identifikovano jedno telo na osnovu DNK. Da li sam to ispravno shvatio?

TUŽILAC RE: Izveštaj od 28. maja.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da. Ja sada pokušavam da shvatim. Do tog momenta nije bilo ostataka koji su identifikovani kao ostaci Sanije Balaj.

TUŽILAC RE: Ja ne mogu da odgovorim na to detaljno. Sve što mogu da odgovorim je da su rezultati DNK potvrdili identitet tela koje je otkriveno u septembru 1998. i potvrdili su da su to njeni ostaci.

SUDIJA ORIE: Ja se pitam, ja ne znam nikakve detalje o vašem krivičnom gonjenju. Ali, ako se neko krivično goni za ubistvo, obično se time ne bavite dok nemate dokaze da je osoba za čije ga ubistvo gonite mrtva. Prema tome, ja se pitam u kojoj je meri činjenica da je Sanije Balaj preminula, bila poznata ranije. Meni nije jasno kako ste vi mogli da počnete krivični postupak za lišavanje života ili ubistvo te žene, a da niste imali dokaze da je ona mrtva, nezavisno od toga da li je reč o dokazima na osnovu DNK ili ne. Da li je bilo drugih dokaza?

TUŽILAC RE: Ima drugih dokaza. Gospodin Dutertre je u mnogo boljoj poziciji da to objasni Pretresnom veću nego ja, jer je on više upoznat sa forenzičkim dokazima.

SUDIJA ORIE: Ja to nisam proučavao, ali zahtev da se izmeni i dopuni optužnica, pretpostavljam da u vezi sa tim, ... identifikovanje ostataka tela kao ostataka Sanije Balaj, opravdava da do sada neimenovana žrtva, za koju su izgleda postojali dokazi da je umrla, premda je ta osoba ostala neimenovana u ovom postupku.

TUŽILAC RE: Ja ne mogu da vam naveden detalje o tome šta je izvedeno pred Sudom u Kosovu, šta se desilo sa tim telom. Ja znam da postoje direktni dokazi o tome da su u nju pripadnici OVK pucali u šumi i da je tu ona zakopana i da je tu telo, a gospodin Dutertre će biti u mogućnosti da vam to detaljnije objasni, forenzičke dokaze u vezi sa tim gde je nađeno telo i kako je nađeno. Ali, mi imamo pozitivnu DNK identifikaciju njenog tela, kao jednog od neimenovanih tela koja se pominju u optužnici, koje je nađeno u Radonjičkom/Radoniq jezeru u području kanala, u septembru 1998. To je bio taj deo koji je nedostajao u konkretnoj optužnici, tu ima malo preklapanja, naravno, sa postupcima Suda na Kosovu, ali mi se oslanjamo na dokaze DNK, da bismo dokazali identitet te osobe i mislim da je reč o 40, ili približno toliko osoba, o kojima je reč na Sudu u Kosovu, a u jednom od njih reč je o optužbi za ubistvo i direktnim dokazima o pucanju na tu ženu u šumi.

SUDIJA ORIE: U redu, dajte da sad to pojasnimo. Ja bih želeo da dam mogućnost gospodinu Emmersonu i gospodinu Guy-Smithu da odgovore na to, jer moramo da vidimo kako ćemo da nastavimo sa radom. Ja shvatam da se vi suprotstavljate predlogu gospodina Emmersona. Gospodin Emmerson je dao protivpredlog na vaš predlog. Pored drugih pitanja, da li biste se, takođe, pozabavili rešavanjem sadanjeg problema?

TUŽILAC RE: Izjava gospodina Krasniqija, sledećeg svedoka, je dostavljena u martu 2006. godine i u njoj se nalazio materijal u vezi sa Sanijom Balaj i njenom smrću. To je dostavljeno Odbrani u maju 2006. godine. Dakle, davno je dostavljeno Odbrani i gospodinu Emmersonu i gospodin Emmerson je upoznat sa tim da je to deo izvođenja dokaza Tužilaštva i da je opšti obrazac dokaza Tužilaštva da su se takve stvari dešavale osobama za koje se sumnjalo da su kolaboracionisti protiv OVK. Kada smo dobili izveštaj DNK od Međunarodne komisije za nestala lica, a izveštaj je od 28. maja, pre nego što smo mogli da obavestimo Pretresno veće i Odbranu o našim namerama da izmenimo i dopunimo optužnicu, mi smo prvo morali da obavestimo porodicu i da obavimo dalje istrage na Kosovu. Nismo bili u poziciji da obavestimo Pretresno veće ili Odbranu sve do 6. juna. Mi smo ih obavestili u najranijem mogućem trenutku. Gospodin Krasniqi je na našem spisku svedoka još od januara. U izjavi svedoka se nalaze informacije o Saniji Balaj i mi smo uvek imali nameru da izvodimo dokaze u vezi sa tim i u stvari, neki od tih dokaza su izvođeni i vezi sa njima su postavljena pitanja i u unakrsnom ispitivanju u vezi sa dokazima gospodina Rrustema Tetaja i to je činio sam gospodine Emmerson, a u vezi sa tim šta se desilo Saniji Balaj. Optužba da je ona bila srpski kolaboracionista, se upravo uklapa u dokaze Tužilaštva, da se to dešavalo upravo srpskim kolaboracionistima i da je to deo udruženog zločinačkog poduhvata. Primer za to šta se dešavalo, šta je OVK radio kolaboracionistima, je upravo taj slučaj, ali mi nismo imali pozitivnu identifikaciju tela, koju bismo mogli da navedemo u optužnici. Prema tome, Odbrana je bila obaveštena, sve do ovog poslednjeg obaveštenja od 6. juna, da imamo nameru da izmenimo i dopunimo optužnicu i da uključimo i te optužbe i imenovanje žrtve Sanije Balaj. Prema tome, oni su o tome već bili obavešteni, kao što su bili obavešteni i da ćemo pozvati svedoka Cufe Krasniqija. O tome su znali još prošle sedmice. Zašto se sada postavlja to pitanje, zašto ga sada pozivamo. Odgovor na to je jednostavan. Pretresno veće je izdalo 14 *subpoena* da bi se svedoci pojavili u Hagu, Tužilaštvo, kada je otvorilo ovaj postupak, obratilo se Pretresnom veću, upoznalo ga sa teškoćama da dovodi svedoke u Hag iz različitih razloga. Činjenica da je Pretresno Veće moralo da izda 14 *subpoena* je odraz onoga što je glavna tužiteljica rekla u svojoj uvodnoj reči, jer je to realnost ovog slučaja. Pretresno veće je videlo i u drugim zahtevima koje smo mi uložili, a verovatno ćemo još jedan uložiti već i sutra u vezi sa jednim drugim svedokom, da postoje razlozi zbog kojih, i videćete to izjavama istražitelja, zbog kojih svedoci ne žele ili oklevaju da svedoče. Gospodin Cufe Krasniqi nije trebalo da bude svedok koji će svedočiti danas. Mi smo imali drugog svedoka koji je doveden *subpoenom*, ali taj svedok se nije pojavio. I mi imamo nameru da tog svedoka dovedemo u sudnicu, što je pre moguće. Situacija je takva da mi imamo zaista teškoća u dovođenju svedoka u redosledu kojim bismo idealno želeli da ih dovedemo. Ovaj konkretni svedok, gospodin Cufe Krasniqi, je policajac i spreman je, na raspolaganju je i relativno brzo može da dođe u Sud i mi smo ga pozvali, jer ima vizu i može da doputuje ove sedmice. Bio je jedan drugi svedok, koji je trebalo da se pojavi prošle sedmice, ali nije se pojavio, jer mu nije dostavljena *subpoena*. Zatim smo prošle sedmice imali svedoka koji je nestao, to je bio gospodin Kabashi, kada je terećen za nepoštovanje Suda. Njegovo

svedočenje je trebalo da potraje nekoliko dana, tako da smo mi u situaciji da gospodin Krasniqi trebalo da se pojavi nešto kasnije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, ako mogu da vas prekinem. Mi nismo čuli od Odbrane, osim onih opštih napomena o rasporedu, nismo čuli ništa što bi bilo indikacija da Odbrana ne vidi u kakvim se vi problemima sada nalazite, da se svedoci ne pojavljuju, da nestaju, da ne odgovaraju na *subpoene*. Mi smo proveli mnogo vremena na tome. Ali, mislim da je glavno pitanje koje je pokrenula Odbrana u ovom trenutku, kako nastaviti sa ovim svedokom u sadašnjim okolnostima, a one u velikom stepenu nisu povezane sa tim da ostali svedoci nisu na raspolaganju. Hoću da kažem, kritika zašto ste ovog svedoka sada stavili na raspored, možda nije potpuno nerazumljiva sa stanovišta informacija koje smo nedavno dobili, ali, bez obzira na to, to nije glavno pitanje u ovom trenutku. Glavno pitanje je, kako nastaviti sa radom, na način da Odbrana bude u mogućnosti da svari sve te nove informacije, na takav način, uključujući i to da li je potrebno obaviti dodatne istrage i da nastavi sa ispitivanjem ovog svedoka. To je ključni problem.

TUŽILAC RE: Hteo bih samo da ispravim nešto što je gospodin Emmerson rekao. On je rekao da se izjava od 15. maja odnosi na Sanije Balaj. To nije tačno, to se pominje u svim izjavama od marta prošle godine. Sugestija je da je stav Tužilaštva takav da se ti dokazi mogu odvojiti u unakrsnom ispitivanju u vezi sa Sanijom Balaj. Tužilaštvo je oduvek imalo nameru da izvodi te dokaze i ništa u našem zahtevu za izmenu i dopunu optužnice ne menja te dokaze koje ćemo izvoditi u vezi sa Sanijom Balaj. To sve ostaje isto. Pitanje je sada, pitanje obaveštavanja i početka unakrsnog ispitivanja. Materijal koji traži gospodin Emmerson je takav da se on nalazi kompletan tek u dosijeu UNMIK-a, a Tužilaštvo nema kompletan dosije. Suđenje je u toku i trebalo bi ubrzo da se završi, verovatno ove sedmice ili sledeće sedmice.

SUDIJA ORIE: Pa šta imamo onda na raspolaganju, ako nemate kompletan dosije.

TUŽILAC RE: Imamo dosije istražitelja, imamo deo sudskog dosijea. Mi smo tražili od UNMIK-a, pošto je došlo do preklapanja predmeta, da nam dostave konačne dosijee istrage od prošle godine i sudski spis. I, koliko sam ja shvatio, mi nemamo taj sudski spis, transkript je javan i prema tome, on je na raspolaganju. Imamo deo toga.

SUDIJA ORIE: Pa, da li onda imamo transkripte sa svih pretresa?

TUŽILAC RE: Nemamo, mislim da nemamo sve, ali zato što predmet i dalje traje.

SUDIJA ORIE: Da, ali takođe sam shvatio da su glavni argumenti da se traži dodatni dokazi, koji su uvođeni prilikom pretresa.

TUŽILAC RE: Mi smo zatražili celi dosije, ali koliko znam, do sada ga nismo dobili.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da li je to što ste dobili, čak i ako nije kompletno obelodanjeno i kad je obelodanjeno?

TUŽILAC RE: Ja ne mogu da odgovorim na to pitanje u ovom trenutku.

ADVOKAT EMMERSON: Ja mogu, nije obelodanjeno. Ovo je prvi put da čujem gospodina Rea da to pominje. Sve što mi imamo, da bude jasno, je sugestija da je materijal u vezi sa ovim već neko vreme u posedu Odbrane. Ponovo je to rečeno i to nije pravilan odraz situacije. 25. maja pre nego što su dobijeni rezultati DNK, Tužilaštvo je obelodanilo izjave rođaka Sanije Balaj. Jedna od njih je uzeta 2002. godine, a druga je uzeta u martu 2006. godine. Drugim rečima, to je materijal koji je bio u njihovom posedu od tada, ali su oni odabrali da to ne obelodanjaju Odbrani.

SUDIJA ORIE: Dozvolite da vas pitam. Je li to nije ni na koji način obelodanjeno, čak ni kao relevantan materijal po Pravilu 68?

ADVOKAT EMMERSON: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Apsolutno ne i da bi stvari bile jasnije, ja gledam izjavu Hazira Balaja, koja je u dodatku zahteva za izmenu i dopunu optužnice, u paragrafu 3. i tu se kaže sledeće: „Dao sam dve izjave, misiji UN na Kosovu, UNMIK-u, jednu 21. oktobra 2002. godine, a drugu 26. aprila 2005. godine u vezi sa nestankom Sanije Balaj. Iako je izjava od 2002. u rukopisu, želim da naglasim da to nije moj rukopis, to je pisala osoba koja je obavila razgovor sa mnom. Dana 9. maja 2007. godine svedočio sam na suđenju UNMIK-a, suđenju Idrizu Gashiju koji je optužen da ju je ubio. Meni su pokazane te izjave kao i izjava koju sam dao Tužilaštvo Međunarodnog Tribunala 2006. godine. “ Tri dokumenta koja se ovde pominju, od 21. oktobra 2002. godine, 26. aprila 2005. i iskaz od 9. maja 2007. nama nisu dostavljeni. Prvi put smo za njih čuli juče kada sam dobili ovaj podnesak. Kao što sam rekao ranije, ja imam duži spisak, ali nisam želeo da uzimam sudsko vreme time.

ADVOKAT EMMERSON: Ako ja mogu sada da se nadovežem. Savršeno je jasno, na osnovu izjava koje su dostavljene 25. maja, a koje su još iz 2002. i 2006. godine, da je Tužilaštvo moralo znati, pre nego što je dobilo rezultate DNK u izveštaju od 28. maja, da ima nameru da ide ovim putem kojim sada ide. Drugim rečima, da je dobilo unapred obaveštenje od Međunarodne komisije za nestala lica koje rezultira ovim što su sada dobili. I mogli su da pokrenu čitav proces obelodanjivanja izjava već tada.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, molim vas usporite.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT EMMERSON: Dakle, oni su mogli da pokrenu celi proces obelodanjivanja materijala Odbrani, materijala koji je bio u njihovom posedu, a oni su odabrali da to ne obelodanjuju sve dok nisu počeli sa krivičnim gonjenjem u vezi sa tim. Gospodin Guy-Smith je upravo rekao da smo juče dobili jednu selekciju dokumenata koji su bili priloženi zahtevu Tužilaštva za izmenu i dopunu optužnice, na osnovu koje su dve stvari postale jasne. Prvo, a upravo smo, pre par trenutaka dobili potvrdu gospodina Rea u vezi sa tim, je da je Tužilaštvo trenutno u posedu materijala koji nije obelodanilo Odbrani. Drugo, da postoji mogućnost da postoji velika količina dodatnog materijala koje Tužilaštvo trenutno nema, ali koje je na raspolaganju na Kosovu. Rezultat toga je da gospodin Re stoji ovde i kaže da smo mi već svi izvesno vreme morali znati da će sledeći svedok doći i šta će reći u vezi sa optužbama koje su iznesene. To ne stoji, jer realnost je da postoje stvari koje mi moramo da ispitamo za unakrsno ispitivanje, a to je materijal koji je Tužilaštvo zadržalo, zadržalo ekskluzivnu kontrolu nad tim materijalom i odabralo da ga ne obelodanjuje Odbrani sve do 25. maja i juče kada je nastavilo sa obelodanjivanjem dela tog materijala.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, izrečene su teške reči i želeo bih da se fokusiram na dva pitanja. Prvo, do dodatnog obelodanjivanja materijala koji je, barem je to izneseno u navodima Odbrane, u vašem posedu već izvesno vreme, je došlo neposredno pre trenutka kada je dobijen rezultat o identifikaciji na osnovu DNK i to je pokrenulo vrlo negativne stavove u Odbrani, a drugo je da još uvek ima materijala koji je relevantan ili bi mogao da bude relevantan za spoznaju o okolnostima u kojima je Sanije Balaj možda ubijena, a taj materijal još uvek nije na raspolaganju Odbrani.

TUŽILAC RE: Prvo, kada je reč o Međunarodnoj komisiji za nestala lica nisam siguran šta se misli time da je to proizvelo „neke negativne misli na strani Odbrane“.

SUDIJA ORIE: Pa, bar na osnovu onoga što sam ja čuo da oni kažu, i biću sasvim jasan, rekli su da je iznenada došlo do nove grupe dokumenata koji su obelodanjeni nekoliko dana pre nego što su pristigli nalazi testova DNK. Dakle, Odbrana sugeriše, barem sam ja to tako shvatio, da ste vi taj materijal već neko vreme imali, ali ste odlučili da ga ne objavljujete, premda ste smatrali da je relevantan i da ste to učinili tek nekoliko dana pre nego što smo dobili izveštaje o DNK, jer ste se iznenada predomislili. Dakle, oni kažu da ste vi ranije kršili svoje obaveze time što niste obelodanili taj materijal i to je sasvim jasno.

TUŽILAC RE: Pa to je apsolutni nonsens.

SUDIJA ORIE: Ne, molim. Radi se o materijalu koji je obelodanjen neposredno pre toga datuma.

TUŽILAC RE: Datum je bio 28. maj. Mi smo u roku od nekoliko dana saznali da će doći do pozitivne identifikacije. Ja vam ne mogu reći koliko dana je to bilo pre, ali nekoliko dana, ali tu nije postojala nikakva zavera. Da smo mi tu informaciju ranije imali, mi bismo je uostalom stavili u optužnicu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, možda sam ja pogrešno shvatio Odbranu. Međutim, koliko sam ja shvatio, problem je u tome da, premda ste vi možda nekoliko dana pre 28. maja saznali da će doći i da će biti na raspolaganju materijal koji se tiče identifikacije DNK, da ste u tom trenutku kad ste saznali da ćete dobiti izveštaj sa DNK, počeli da obelodanjujete dodatni materijal koji je bio već i onako relevantan, bez obzira na taj izveštaj o DNK, a koji materijal niste bili obelodanili ranije, premda Odbrana kaže da je to bila vaša obaveza da učinite, jer je materijal bio relevantan.

TUŽILAC RE: Gospodine, ja se suštinski s time ne slažem.

SUDIJA ORIE: Pa nije li tačno da je 28. maja došlo do naknadnog obelodanjivanja? Zar je to samo bila slučajnost?

TUŽILAC RE: Pa naravno. To se ticalo samo DNK. Mi smo, kao što sam već rekao, imali neke informacije da ćemo dobiti pozitivne identifikacije na osnovu testova sa DNK. Ne znam sad tačno šta smo imali, ali to je bilo nekoliko dana pre i u to vreme mi smo obelodanili materijal.

SUDIJA ORIE: Ja sam to shvatio na sledeći način. Odbrana tvrdi da sve izjave koje su uzete godinama pre ovog trenutka, bile su već relevantne, bez obzira na eventualne identifikacije na osnovu testova DNK, do kojih je možda došlo u maju 2007. I zato, je trebalo te izjave objaviti godinama, ili barem, nekoliko meseci ranije. Isto tako, nije trebalo čekati na izveštaj DNK, to je trebalo učiniti ranije. To je optužba sa njihove strane.

TUŽILAC RE: Mi imamo jako mnogo izjava svedoka koje nismo objavili iz očiglednih razloga. Ako nisu relevantni za neku tačku optužnice, mi nemamo nameru da ih obelodanjujemo. Tako da je sad diskutabilno šta u stvari propisuje Pravilo 66 (b), ali ja se na slažem sa ovakvim tumačenjem kako ga je iznela Odbrana u ovom predmetu.

SUDIJA ORIE: Ja govorim, isto tako, o smislu Pravila 68 (ii), dakle, ne o materijalu koji je oslobađajući, već se radi o materijalu koji bi mogao biti relevantan u elektronskom obliku.

ADVOKAT EMMERSON: Ja se sad izvinjavam što upadam ovako. Međutim, gospodin Re je zasnovao svoje današnje argumente Pretresnom veću na činjenici da je to nešto je uvek bilo deo teza Tužilaštva kad se radi o udruženom zločinačkom poduhvatu. Možda se nije radilo o imenovanoj žrtvi u optužnici, ali je to nešto što je uvek bilo deo teza optužnice.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Dakle, događaj koji uključuje Sanije Balaj. U grupi materijala obelodanjenog 25. maja, to je grupa broj 120, oni su obelodanili izjavu njenog brata od 15. oktobra 2002. godine, zatim izjavu rođaka 3. marta 2006. i juče su obelodanili još jednu izjavu njenog brata od 25. aprila 2006. i izjavu njenog drugog rođaka. E sad, činjenica jeste da je to nešto što je u posedu Tužilaštva već duže vreme, više od godinu dana i nekoliko meseci, a u nekim slučajevima čak i nekoliko godina. Ako gospodin Re tvrdi, a on to tvrdi, da je ovaj događaj sa Sanijom Balaj uvek bio deo teze Tužilaštva o udruženom zločinačkom poduhvatu, onda mi nije jasno na koji način on može ovde stajati i reći da to nisu smatrali relevantnim.

SUDIJA ORIE: Gospodin Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da budemo sasvim jasni. Jedan od pojedinaca kog smo čuli da svedoči u predmetu na Kosovu, smatrao se osumnjičenim za smrt Sanije Balaj. Imali su izjave tog gospodina, to je Avni Krasniqi, iz avgusta 2005. Godine. On se pominje u njihovom podnesku, tj. septembra 2000. i decembra 2002. Imaju i dalje izjave tog gospodina, iz decembra 2002. godine, aprila 2005. i juna 2005. , februara 2006. , a mi za to znamo zato što su to materijali koje se pominju u iskazu tog gospodina, ali se pominju i u ovom predlogu.

SUDIJA ORIE: Koliko sam ja shvatio šta kaže Tužilaštvo, te izjave nisu bile direktno relevantne za ovaj predmet, Jer mogli smo poslati sve izjave, o svim događajima u kojima su u prošlosti ljudi ubijeni ili nestali i to bi bilo previše. Oni su postali relevantni, koliko sam dobro razumeo Tužilaštvo, tek nakon što smo dobili identifikaciju putem DNK. Je li tako?

TUŽILAC RE: Od kada je postala imenovana žrtva, od kada smo je mogli identifikovati, tek onda smo obelodanili prpratni materijal. Ona je bila deo naših teza, mi smo želeli da izvedemo dokaze o njoj. Međutim, s obzirom da nije bila imenovana direktno, kao jedna od žrtava u optužnici, zbog toga nismo obelodanjivali do sada.

SUDIJA ORIE: Ako postoje neke protivurečnosti, mi ćemo to proučiti. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da gospodin Re ovo što kaže, kaže prilično neiskreno. Naime, konkretno kada je reč o ovim izjavama, to je nešto što je nas intrigiralo, o čemu smo na čitav niz načina već razgovarali. ... u februaru prošle godine, ja sam napisao pismo tražeći spis UNMIK-a, konkretno u vezi sa istragama koje se tiču ove optužnice. Naime, uopšte nije bilo sporno to pitanje. Pod tim mislim na događaj sa Sanijom Balaj, uopšte nije bilo sporno, znalo se da oni to neće izbegavati, da će to svakako ozbiljno sagledavati. Znalo se da će imati sveobuhvatne informacije o ovom događaju i u stvari, informacije koje su nam oni dali i imena koja su nam dali, su upravo ona na kojima su zasnivali svoju tezu o udruženom zločinačkom poduhvatu. I ako mogu još da dodam jednu stvar, neki od tih

pojedinaца su svedoci optužbi koje se iznose u pogledu smrti i onog što se kasnije desilo sa njenim telom.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Guy-Smith. Mislim da moramo da se posavetujemo.

(Pretnesno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Pretnesno veće će razmotriti pitanja koja su ovde izneta i odlučiće na koji će način da postupa. I upravo iz tog razloga želimo da ranije imamo pauzu. Nastavićemo u 10 do 4.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Pretnesno veće je razmotrilo situaciju, pri čemu nije detaljno ulazilo u molbu da se izda dozvola za izmenu optužnice i svih propratnih dodataka. Pretnesno veće ne želi da sasluša iskaz svedoka, koji će se sada pojaviti, po pitanju Sanije Balaj. Prvo želimo da vidimo taj materijal i želimo takođe i Odbrani da damo priliku da vidi taj materijal. To znači da ispitivanje ovog svedoka po pitanju Sanije Balaj nije potpuno onemogućeno, već svedok može da se pozove i u kasnijoj fazi da se sasluša iskaz po pitanju nestanka i lišavanja života Sanije Balaj. No, u ovom trenutku želimo da ograničimo ispitivanje svedoka na druga pitanja. To je pod broj jedan. Drugo, Pretnesno veće bi želelo, pre nego što svedok uđe, da odredi koji su to delovi, sada najnovije izjave po Pravilu 92 ter, koji se tiču Sanije Balaj, jer Pretnesno veće želi te delove da izuzme. Koliko smo shvatili taj deo se nalazi u paragrafu 24, zar ne gospodine Re? Je li to tačno?

TUŽILAC RE: Da.

SUDIJA ORIE: A gde to tačno počinje?

ADVOKAT GUY-SMITH: Na osmoj stranici.

SUDIJA ORIE: Da, ali u kojem redu?

ADVOKAT GUY-SMITH: Neposredno pre paragrafa 25.

SUDIJA ORIE: Vidim. Hasan Gashi je bio stacioniran sa svojim vojnicima u crvenoj školi, gde je Sanije Balaj dovedena. Je li to prvi put da se ona pominje?

TUŽILAC RE: Po mom mišljenju nije potrebno izuzimati taj deo. To je samo bezopasno pozivanje na taj deo iskaza, bez obzira hoćemo li ga saslušati ili ne.

SUDIJA ORIE: Ima li ikakvih problema da se ostavi tih pet reči, da je Sanije Balaj dovedena u tu školu?

ADVOKAT EMMERSON: Ja prepuštam odluku Pretresnom veću, a kasnije ćemo možda u unakrsnom ispitivanju...

SUDIJA ORIE: U redu. Znači, to nije veći problem. Nećemo izuzimati tih pet reči, a gde se zatim ponovo ona pominje, gospodine Re?

TUŽILAC RE: Ja vidim da je to samo u paragrafu 85 i to poslednja rečenica koja glasi: „U slučaju Sanije Balaj, nažalost, došlo je do pogubljenja bez pravičnog suđenja. Takve stvari ne smeju se dešavati. “

SUDIJA ORIE: Da. To je, dakle, poslednja rečenica u paragrafu 85, koju treba izbrisati. Sad se obraćam Odbrani. Ima li još kojih delova izjave na koje dajete prigovor, jer ja nisam upoređivao gde se nalaze oni delovi koji su bili u broju 29, 42, 80, 81, gde se oni sada nalaze u novoj izjavi po 92 ter . Možete li mi reći gde su ti delovi na koje ste vi uložili prigovor?

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je gospodin Re te delove izbrisao u najnovijoj izjavi po Pravilu 92 ter . To su oni na koje sam uložio prigovor.

SUDIJA ORIE: U redu. Imamo ERN dokumente od broja 1114 pa sve do broja 1167. To je engleski i original , engleski ide do broja 1139.

ADVOKAT EMMERSON: Tako je. Kao što sam rekao, ja nisam imao priliku sad da upoređujem dokumente, delom iz zbog toga što brojevi paragrafa ne odgovaraju, ali koliko sam shvatio iz e-maila gospodine Rea, kad nam je dostavio taj dokument, on je shvatio šta sam ja želeo i poradio je na tome.

SUDIJA ORIE: U redu. Ako se svedok pojavi i kad on bude potvrdio ono što treba da potvrdi po Pravilu 92 ter mislim da će biti sasvim jasno. Usput rečeno, gospodine Emmerson, mi smo razmotrili to pitanje, da tamo stoje iskazi kojima se u stvari izražava neko mišljenje. Ja znam da se oni ne bi mogli prihvatiti u skladu sa Pravilnikom, međutim, ne radi se o mišljenju, već o činjenicama. Ako imamo činjenice, a ne mišljenje, u tom slučaju mislim da to može da uđe. Mi smo profesionalno Pretresno veće, mi nismo porota. Dakle, ako svedok kaže da je oružani sukob počeo 3. novembra, mislim da Pretresno veće neće to automatski da prihvati, osim ako samo ne dođe do toga.

ADVOKAT EMMERSON: Možda sam bio previše osetljiv.

SUDIJA ORIE: U redu. Želeo bih da pitam Tužilaštvo da li želi da uvede svedoka. Izvolite gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da sam ranije dao prigovor Sudu i nisam sada siguran o kojem se paragrafu radilo.

TUŽILAC RE: 85 i 86.

SUDIJA ORIE: Nove izjave?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE: Tako je.

SUDIJA ORIE: Dakle nova izjava, 85. i 86. Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Radilo se o 85,86 i 87. Mislim da je gospodin Re rekao da, s obzirom da je primio moj e-mail kasno, da će te informacije pokušati da dobije od svedoka.

TUŽILAC RE: Mislim da sam rekao da to nisam izbacio, jer sam kasno primio. Ali, po mom mišljenju, to doista potpada pod jednu vrstu prigovora koji je, možda, previše osetljiv. Te se informacije zaista mogu dobiti od svedoka usmeno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, sad, da li je paragraf 85. ono što je u stvari mišljenje. Na početku je kazna za kolaboracionistu bila naravno doživotna robija. Reći, zatim, da nije bilo zatvorenika, možete reći da je to mišljenje, ali ja ne bih bio toliko zabrinut u tom delu, jer ako nije bilo zatvora, ako nije bilo sudova, onda će se Pretresno veće usredsrediti na to što je činila Vojna policija, da ili ne. Dakle, ako vam to dovoljno umiruje zabrinutost, možemo postupati na taj način. Jedna stvar je sigurna: poslednja rečenica u paragrafu 85. nije nešto o čemu će svedok u ovom času moći da svedoči. Gospodine Re, jeste li spremni da pozovete gospodina Krasniqija?

TUŽILAC RE: Jesam.

SUDIJA HOEPFEL: : Dok čekamo svedoka, mogu li da vas pitam, gospodine Re? Datum ove izjave je današnji, 14. Juni?

TUŽILAC RE: Tako je.

SUDIJA HOEPFEL: : To se vidi na stranici 25, na engleskoj verziji?Da. Hvala.

SUDIJA ORIE: Iskoristićemo priliku, dok čekamo svedoka, da kažemo da će Pretresno veće, dakako, detaljnije proučiti, ne samo ovu molbu da se dâ dozvola za izmenu optužnice, već i anekse koji idu uz to. I ako se predomislimo u pogledu toga kako valja postupiti, to ćemo vam dati do znanja. Mi u ovom trenutku, u stvari, tapkamo u mraku.

(svedok je pristupio Sudu)

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Krasniqi.

SVEDOK KRASNIQI: Dobar dan i vama.

SUDIJA ORIE: Pre nego što počnete sa svedočenjem, Pravilnik o postupcima i dokazima nalaže da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine. Sada će vam poslužiteljica dodati tekst svečane izjave i ja vas pozivam da je date.

SVEDOK KRASNIQI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, samo istinu i ništa osim istine.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine Krasniqi. Sedite, molim vas. Prvo će vas ispitivati gospodin Re, zastupnik Tužilaštva.

svedok: Cufe Krasniqi

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RE

TUŽILAC RE – PITANJE: Dobar dan, gospodine Krasniqi.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas da Sudu kažete svoje puno ime i prezime.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Cufe Krasniqi.

TUŽILAC RE – PITANJE: To se izgovara Cuf Krasniqi?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste rođeni 24. marta 1959. u Vranovcu/Vranoc, u opštini Peć/Pejë?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li vi trenutno policajac zaposlen u Školi za obuku na Kosovu?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Ja sam policijski instruktor.

TUŽILAC RE – PITANJE: Policijski instruktor. Da li imate izjavu koju ste vi potpisali pre nekoliko sati.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, imam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Imate li je pred sobom ili želite da vam dam primerak?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ovde je, imam je pred sobom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo da proverimo da li je to jedan te isti dokument. To je broj 1384 po Pravilu 65 ter. Pogledajte dokument, jeste li ga potpisali na engleskom i na albanskom, na svakoj stranici i da je datum 14. juni 2007. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se u izjavi nalazi iskaz kakav biste vi dali da vam ja postavljam pitanja? Da li bi vaši odgovori bili ono što je sadržano u ovoj izjavi?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: I da li je sve što je rečeno u izjavi istinito koliko vi to najbolje znate?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Verujem da jeste.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim da se ova izjava uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, koji će to biti broj dokaznog predmeta?

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva P351.

SUDIJA ORIE: Hvala. Na osnovu našeg prethodnog razgovora, pretpostavljam, dakle, da sa izuzetkom poslednje rečenice u paragrafu 85. nemate prigovora na usvajanje ovog dokumenta u spis. U tom slučaju ja usvajam ovu izjavu u spis sa izuzetkom poslednje rečenice iz paragrafa 85. Gospodine Re, izvolite nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja ću vam postaviti još neka pitanja, pored ovog materijala koji je tu i tražiću neka pojašnjenja. Pitaću vas prvo za vaše lične podatke koji se ne nalaze u izjavi. Jeste li vi 1979. godine služili u JNA u Hrvatskoj, u protivvazdušnoj artiljerijskoj jedinici, pre nego što ste postali pripadnik policije?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li po prvi put čuli za Ramusha Haradinaja 1997. nakon što je njegov brat Luan poginuo blizu albanske granice?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Nakon što mu je brat ubijen 1997. godine, čuo sam za njega, da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li se prvi put sa njim našli 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Tad sam ga sreo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li po prvi put sreli Lahija Brahimaja 1997. godine, na sahrani vašeg rođaka Adrijana Krasniqija, koji je takođe ubijen?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, tamo sam ga sreo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada ste prvi put postali član štaba OVK u Glođanu/Gllogjan?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Prvi put je to bilo 1998. godine.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kad ste prvi put tamo otišli?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Prvi put sam tamo otišao nakon marta, dakle, nakon napada na selo Glođane/Gllogjan. Otišao sam tamo u školu.

TUŽILAC RE – PITANJE: A gde se otprilike nalazio štab OVK u Glođanima/Gllogjan?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: U ono vreme još nije imao svoju bazu. Kasnije je stacioniran u jednoj kući. Ali kad sam ja tamo otišao, još nije imao svoju bazu.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kada je štab smešten u kući, čija je to bila kuća, koja je porodica je bila vlasnik te kuće?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Komanda OVK nalazi se u kući rođaka Haradinaja, Ramusha Haradinaja. Dakle, bio je to rođak Ramushov.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko ste puta tamo otišli tokom 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Otišao sam tamo dva do tri puta.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE – PITANJE: Kad ste po drugi put tamo otišli?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Drugi put sam otišao nakon maja, mislim da je to bilo nakon maja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sa kime ste otišli?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Sam, otišao sam sâm sa nekim prijateljima.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se sećate, da li ste tamo otišli sa Rrustemom Tetajem?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, ne, nisam bio sa Rrustemom, bio sam sa nekim drugim ljudima. Rrustem nije bio sa mnom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kad ste tamo otišli jeste li zatekli Ramusha Haradinaija?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, bio je tamo, odmarao se, pa sam rekao ljudima da ga ne bude i otišao sam a da se sa njim nisam toga dana video.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li Rrustem Tetaj bio tamo tog dana?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Nisam ga video, nisam ga tamo sreo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko je ljudi bilo u toj zgradi kad ste vi tamo otišli?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Bilo je to dvorište, vrata su bila otvorena, video sam neke mladiće, bilo je, otprilike, 70 do stotinjak ljudi.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta su oni tamo radili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Neki su sedeli, neki se odmarali, neki su tu nešto radili, neki su čistili.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jesu li to bili civili ili vojnici?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Većina ih je bila u civilnoj odeći.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jesu li neki od njih imali neku vojnu obuku?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Video sam neke s puškama. Neko im je objašnjavao neke stvari o puškama, drugi su pak razgovarali međusobno o puškama.

TUŽILAC RE – PITANJE: A o kakvim je puškama bila reč?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Obično su to bili kalašnjikovi i to A47.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li nam reći koliko je, otprilike, procenata bilo u civilnoj odeći, a koliko u uniformama?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Teško mi je da kažem, jer me to nije interesovalo. Mi bismo rado nosili takve uniforme, ali jednostavno nisu nam bile na raspolaganju.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li, koliko vi znate, bilo tamo nekih 70 do 80 ljudi koji su bili pripadnici OVK?Odnosno, izvinjavam se, rekli ste, tih 70 do stotinu ljudi. Jesu li oni bili pripadnici OVK, koliko vi znate?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Svi su oni bili tamo, kako bi postali pripadnici OVK. Nažalost, nije bilo uniformi za sve. Neki su uniforme imali, neki nisu, tako je to bilo u to vreme.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta je bilo sa oznakama OVK, tih 70 do stotinjak ljudi. Jesu li oni imali oznake OVK?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, nisu svi imali takve oznake.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto ste vi otišli tamo tom prilikom?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Otišao sam tamo jer smo želeli da utvrdimo šta se može učiniti kako bismo zaštitili selo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Možete li nam malo objasniti to što ste sad upravo rekli? Odbraniti, zaštititi selo, od koga i zašto ste išli tamo da biste osigurali zaštitu za vaše selo?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Stvar je vrlo jednostavna. Srpske policijske i vojne snage napadale su nezaštićene seljane. Radilo se o represiji koja se vršila ne samo te godine, ona je započela još 1990. možda čak i 1989. sa izmenom Ustava. To je bio najteži period za ljude koji su živeli na tom području. Vladao je teror, vršilo se nasilje, škole su bile zatvorene, mladi ljudi napuštali su to područje zato što su bežali zbog represije i zato što su želeli da ih uhapse zbog učestvovanja u mirnim demonstracijama pod optužbama za terorističku delatnost. To je bila svakodnevna pojava srpske vladavine u to vreme.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kakvu ste zaštitu trebali dobiti od štaba OVK u Glođanima/Gllogjan. Šta ste želeli da od njih dobijete?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Želeli smo da naučimo na koji način da se odbranimo. Želeli smo da saznamo koji su to bili putevi kojima se moglo nabaviti oružje. Svi su u to vreme želeli da imaju oružje, želeli su da poginu u borbi, a ne da ih podjarne bez imalo otpora.

TUŽILAC RE – PITANJE: Jeste li sa nekim konkretno želeli tamo da razgovarate, kada ste po drugi put otišli u Glođane/Gllogjan?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. Svrha mog odlaska tamo bila je da se razgovara o okupljanju jedne grupe ljudi koja bi otišla u Albaniju, tamo nabavila oružje i vratila se sa što više oružja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada ste po treći put otišli u štab OVK u Glođanu/Gllogjan?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Kad sam treći put otišao tamo, bila je najgora situacija u celom tom periodu. U to vreme se odvijao napad na Glođane/Gllogjan, upravo tog dana. Bila je to velika katastrofa. Selo je bilo bombardovano sa svih strana. Isto se dešavalo i sa drugim selima. Granatirana su teškim naoružanjem, teškim topovima, i, slobodno mogu da kažem, da, kad smo tamo otišli, videli smo da su kuće bile uništene, razorene granatiranjem. Bilo je i žrtava među civilnim stanovništvom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je to bilo u avgustu 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je bilo u avgustu 1998. godine. Srbi su granatirali celo to područje sa svojih položaja na brdima, a u štabu sam sreo Ramusha i

razgovarao sa njim o situaciji na terenu. Pitao sam ga koje su najslabije tačke, kako bih tamo mogao da pomognem sa svojim vojnicima. Objasnio mi je da ima poteškoća u selu Gramočelj/ Gramacel, Babaloć/Baballoq. Tamo su se nalazili srpski položaji sa tenkovskim jedinicama a imali su i raketne jedinice, raketne sisteme koje su bili postavili na tom mestu. Snage OVK nisu se više nalazile u selu Gramočelj/ Gramacel, bile se poražene. Celo to područje je jedna ravnica, tako da su Srbi mogli da prodru sve do sela Dubrava/Dubravë i u veoma kratkom roku stignu do sela Glođani/Gllogjan.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kad ste tamo otišli, jeste li imali neke vojnike koji su bili pod vašom komandom, koji su bili sa vama?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, sa mnom su bili moji vojnici koji su putovali kamionom. Bilo ih je nekolicina, bili su veoma dobro pripremljeni.

TUŽILAC RE – PITANJE: Mislim da ste rekli u izjavi od maja meseca ove godine da je tamo bilo 27 vojnika sa vama. Je li ta cifra tačna?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, taj datum je tačan, a tačno je i da je bilo 27 vojnika, u stvari bilo je 25 vojnika i dva vozača. Vozači su dovozili kamion nazad bezbedno. Mi u to vreme nismo imali dobra vozila i nakon sastanka ja sam dobio instrukcije o tome gde treba da idem, pa sam odmah otišao u selo Gramočelj/ Gramacel sa svojim vojnicima. Rečeno mi je da zauzmemo položaje na mostu, u blizini potoka koji ide prema Babaloću/Baballoq.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada ste Ramusha sreli na ulici, da li je on bio naoružan, i da li je na sebi imao uniformu?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Jeste, Ramush je imao uniformu. Nije imao pušku, imao je pištolj. To je bilo u blizini štaba, on je čekao da dobije informacije sa terena, jer je bilo napada iz Dečan/Deçan, Babaloća/Baballoq, Crnog Brega/Carrabreg, Gramočelja/ Gramacel, Šaptelja/Shaptej. Prema tome, napadi su bili sa svih tih strana, pa se nije imalo kud. On je čekao pomoć.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li su sa njim bili neki vojnici?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: U tom trenutku kada sam ga sreo bio je sâm, a kasnije je došla jedna osoba. On je sa njom razgovarao. Ja sam ga pitao kuda treba da idemo da bismo napali srpske snage.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li znate gde su bili njegovi vojnici kada ste ga sreli na ulici?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: To su bili vojnici sa Gramočelja/ Gramacel. Međutim, kada sam tamo otišao nikoga nisam sreo. Video sam samo petoro ili šestoro ljudi usput. Bilo je mnogo granatiranja. Srbi su bili na brdima i mogli su da nas vide.

TUŽILAC RE – PITANJE: A koliko ste vi i vaši vojnici ostali u Glođanu/Gllogjan? Govorim o onom danu kada ste vi opisali da ste bili napadnuti?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Tamo smo ostali dva dana i dve noći. Prvog dana nismo zauzimali položaje, niti smo postavljali stražu. Onda smo se malo odmorili u selu Dubrava/Dubravë. Kuće su bile blizu linije fronta i onda oko 2 sata u noći ja sam

vojnici naredio da iskopaju rovove, jer će sledeći dan biti dan teških borbi, tako da smo radili cele noći da bismo iskopali taj rov u blizini. Napravili smo rov oko 200 metara dužine, u blizini mosta na Dubrava/Dubravě, mosta Gramočelj/ Gramacel.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kakvo naoružanje ste imali?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Moji vojnici, koji su bili sa mnom, imali su dva snajpera, zatim puške M48, imao sam pet ručnih bacača, dva mitraljeza francuske proizvodnje i kalašnjikove ruske i kineske proizvodnje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gde ste kupili mitraljeze i te ručne bacače, a mislim da su to raketni bacači, o kojima govorite?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Mi smo to oružje nabavili na tri različita mesta, neke u Albaniji, neke iz Crne Gore i neke iz Srbije.

TUŽILAC RE – PITANJE: U izjavi od maja 2007. godine rekli ste da ste kupili neke mitraljeze i raketne bacače na crnom tržištu, od nekog čoveka koji je bio veza iz Jugoslovenske vojske. Recite nešto Sudu o tome.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Kupili smo neke jugoslovenske zolje. To je bilo protivtenkovsko oružje i moglo se koristiti samo jednom.

TUŽILAC RE – PITANJE: A vi ste ih kupili od nekoga ko je bio u Vojsci Jugoslavije?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Mi smo ih kupili od oficira jugoslovenske vojske. To je bilo oružje koje je bilo zaplenjeno u Hrvatskoj i Bosni, pa su oni prodavali to oružje nama.

TUŽILAC RE – PITANJE: A odakle ste imali novaca da kupite to oružje od neprijatelja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Novac smo dobili od seljana, oni su dobrovoljno davali novac, bez ikakvih uslova. Oni bi skupili novac, a isto tako imali smo rodbinu u inostranstvu. Svi su bili spremni da pošalju novac kako bi ljudi mogli da se zaštite, da zaštite sebe i svoje porodice.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li se sećate koliko ste plaćali te ljude koji su bili kontakti iz Vojske Jugoslavije, koliko ste im novca davali za te mitraljeze i protivtenkovsko oružje?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Snajperi koje smo dobili od jugoslovenske vojske su bili u dobrom stanju i to nam je bilo potrebno i plaćali smo do 1. 500 nemačkih maraka za svaki snajper.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li se sećate koliko ste ukupno novca dali za naoružanje koje ste imali tog dana, dakle, koje ste nabavili od Vojske Jugoslavije?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne sećam se. Knjige u kojima smo vodili te podatke su bile uništene u toku rata, tako ne mogu da vam kažem tačnu cifru.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kakvo ste lično naoružanje imali tog dana?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ja sam imao snajpersku pušku, imao sam jugoslovensku zolju.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li ste vi i vaši ljudi imali uniforme?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, nismo svi imali uniforme. Neki su imali samo oznake, ja sam imao samo plavi prsluk. Ja sam imao pancir prsluk i samo pantalone jugoslovenske vojske.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li ste imali šlem?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, imao sam šlem. To je zeleni šlem jugoslovenske vojske. Ja sam jedini imao taj šlem.

TUŽILAC RE – PITANJE: A zbog čega ste nosili šlem jugoslovenske vojske?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, nema veze, mi smo imali naoružanje jugoslovenske armije, kineske armije, sve, dakle, čega smo mogli da se dočepamo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pre nekoliko trenutaka zabeleženo je da ste rekli, „nismo svi imali uniforme, neki su imali oznake“. Da li ste pod tim oznakama mislili na obeležja ili nešto drugo?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ukoliko niste imali uniformu, to je bio način da se kaže da ste pripadnik OVK, odnosno to je bila oznaka, amblem OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vi to onda kažete da su neki vojnici imali uniforme, neki nisu, a svi su imali oznake?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne. Kao što sam već rekao, ovo je bila dobrovoljačka vojska. Mi smo pokušali da se organizujemo najbolje što smo mogli, ali mi nismo imali fabriku koja bi proizvodila za nas odelo, odnosno uniforme ili oružje. Prema tome, mi smo uzimali sve čega smo se dočepali, tako da, čak iako nisu imali uniforme, mi smo nastojali da tim ljudima damo neku vrstu oznake kako bi ih mogli identifikovati.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada ću vas pitati o vojnoj policiji. Met Krasniqi, Avni Krasniqi, Iber Krasniqi i Vesel Dizdari, da li su oni bili pripadnici jedinica vojne policije?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: To su bili pripadnici mesne policije u selu Vranovcu/Vranoc. A kasnije, vojna policija iz sela Vranovac/Vranoc, nakon formiranja treće Dukadžinske /Dukagjini brigade, otišla je Barane/Baran i tamo su takođe učestvovali.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li ste smatrali da su oni pripadnici vojne policije ili bar, da li su imali tu funkciju, dakle funkciju vojnih policajaca?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Na njih se gledalo kao na vojne policajce, obične vojne policajce, ali ne znam šta su oni govorili kada bi ulazili u mesta, kako su se predstavljali. Međutim, na osnovu onoga što smo mi znali, oni su bili pripadnici vojne policije i izvršavali su zadatke koji su im zadavani.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je Hasan Gashi bio pod komandom Nazifa Ramabaje?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Nakon što je policija premeštena iz sela u školsku zgradu u Baranima/Baran, odlučili smo da odaberemo najbolje ljude iz svih sela, mladiće i da oni postanu pripadnici vojne policije, tako da smo nastojali da iz svakog sela odaberemo po dvojicu ljudi koji bi postali pripadnici vojne policije, kako bi se izbeglo da ima nesporazuma između policije i vojske.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kakva je bila uloga Hasana Gashija u svemu tome?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Hasan Gashi, s obzirom da je ranije radio u jugoslovenskoj policiji, bio je čovek koji je znao svoj posao i on je bio pripadnik vojne policije u Baranima/Baran.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je on bio pod komandom Nazifa Ramabaja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Mi smo nastojali da imao komandanta brigade koji bi izdavao jasna naređenja i ko bi znao šta se dešava.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je on bio pod Nazifovom komandom?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Jeste, bio je pod Nazifovom komandom, ali u kolikoj meri je on izvršavao njegova naređenja, to ne znam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada bih hteo da porazgovaramo o obuci mladih vojnika. Vi ste bili profesionalni policajac. Da li ste ih obučavali u upotrebi oružja, uključujući i raketne bacače i protivavionske topove?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koliko ste imali mladih vojnika na obuci?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa taj broj je varirao, nikada nije bio isti. Kada sam ja počeo, bilo ih je 21, ali taj broj je narastao čak do 700, 800 pa i hiljadu ljudi.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste ranije već rekli da nije bilo dovoljno uniformi, a kakva je bila situacija sa oružjem, da li je bilo dovoljno oružja za tih 700, 800 ili čak i hiljadu vojnika koje ste obučavali?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, nismo imali dovoljno naoružanja.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li nam onda možete reći koliki procenat vojnika nije imao oružje, 10, 20, 30, 80?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, tamo gde sam ja bio i koliko sam mogao da vidim u osnovnoj školi u Baranima/Baran, bilo je otprilike 50: 50% i mi smo pokušali da to oružje delimo. Ako bismo čuli da je negde došlo do napada, morali smo koristiti isto oružje da odemo do tog mesta bismo pomogli.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vi to kažete da ste delili oružje?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RE – PITANJE: A kada je reč o uniformama, *Crni orlovi*, da li su oni imali drugačije uniforme, koje su se razlikovale od drugih vojnika OVK?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ja sam čuo za *Crne orlove* kasnije. U početku smo čuli da je to vojna policija. Ako je neko mogao da nabavi uniformu, oni su imali uniformu. To su bile crne uniforme. A, u stvari, uglavnom se radilo o civilnoj odeći. To je bio naš pokušaj da formiramo neku jedinicu i da funkcionišemo kao jedinica i da radimo sa tom jedinicom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pitao sam vas o Ramushu Haradinaju ranije i vašoj poseti Glođanu/Gllogjan, a sada bih hteo da vas pitam o njegovoj poseti vašoj brigadi u

Baranima/Baran. Da li se sećate da je on došao na ceremoniju polaganja zakletve 20. jula 1998. Godine. Da li ste vi bili tamo?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Jeste, bio sam tamo. To je bilo 20. jula 1998. godine i novi vojnici su polagali zakletvu. To je bio svečani događaj. Došao je Ramush i mi smo bili prisutni, tamo je bio i Tahir Zemaj, svi smo bili zajedno.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je Ramush posećivao vašu brigadu u više navrata tamo, u pratnji Salija Veselija i Idriza Balaja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ramush je došao, ali Balaja nisam video tamo. Sali je došao sam, a i Ramush je došao sam.

TUŽILAC RE – PITANJE: Koji je bio cilj polaganja zakletve jula 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Cilj te posete bio je taj što smo mi njega pozvali da dođe. Mi smo imali veliki broj vojnika koji su hteli da pristupe OVK i mi smo hteli da oni polože zakletvu i hteli smo da on bude tamo, da prisustvuje toj ceremoniji kako bi izbliza video šta rade ti mladi vojnici i koliko žele da pristupe OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: A ko je to on, da li to govorite o Ramushu Haradinaju?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, naravno, o Ramushu. Mi smo ga pozvali, hteli smo da on bude deo te svečane ceremonije polaganja zakletve novih pripadnika brigade.

TUŽILAC RE – PITANJE: A zbog čega je bilo tako važno da Ramush u tome učestvuje?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, bilo je važno zato što su ga ljudi voleli, ljudi su hteli da ga vide i da ga upoznaju izbliza, jer za njih Ramush je bio idol, a i još uvek je to.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li su oni njega doživljavali kao jakog, moćnog komandanta?

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Ja razumem da gospodin Re možda ne dobija odgovore koje želi, ali stavljati reči svedoku u usta u formi sugestivnog pitanja nije prihvatljivo.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, molim vas da preformulišete pitanje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Vi ste rekli, pre par trenutaka da je Ramush bio idol ljudima. Zbog čega je on bio za njih idol?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, ja ne znam. Ljudi su tako misli, oni su imali poverenja u njega i smatrali su da je on čovek koji je žrtvovao svoju porodicu kako bi zaštitio celo stanovništvo i zbog toga su ga ljudi smatrali idolom. Prema tome, on nije bio spreman samo da se sam žrtvuje, već i celu svoju porodicu.

TUŽILAC RE – PITANJE: A šta su vam ti ljudi govorili o Ramushevom stilu komandovanja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ramush nije imao vremena da svuda komanduje, ali ljudi su mu verovali. Oni su mislili da, ako Ramush tu dođe, neće biti

problema za njih, da narod više neće imati problema. To je nešto što se dešavalo u narodu, ljudi su ga voleli, narod ga je voleo.

TUŽILAC RE – PITANJE: A recite nam nešto o FARK-u i OVK. Šta ste iz vaše perspektive događalo između FARK-a i OVK u vreme kada su Ramush i Tahir Zemaj bili na toj ceremoniji polaganja zakletve?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ovo je vrlo važno pitanje, zato što smo mi u to vreme pozivali sve oficire, sve bivše oficire da nam pristupe, kako bi mogli da obučavaju vojnike i da ih pripreme, a u to vreme na Kosovu nije bilo nikakvih drugih snaga osim OVK. Čuli smo da postoji još jedna grupacija, FARK, ali na terenu mi smo znali samo za jednu grupaciju, a to je bila OVK.

TUŽILAC RE – PITANJE: A koja je bila uloga Tahira Zemaja? Šta ste vi mislili ko je on?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Tahir Zemaj je bio profesionalac. On je završio Vojnu akademiju, bio je viši oficir u jugoslovenskoj vojsci. Napustio je jugoslovensku vojsku i došao da pomogne svom narodu kao svaki oficir. Došao je da da svoj doprinos. Niko ga nije u tome sprečio i sećam se nečega što mu je rekao Ramush. Rekao je, „dobrodošao si, ovo je tvoja zemlja, bori se za svoju zemlju i za sebe“.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li vam je poznato, da li je bilo nekih razmimoilaženja između Tahira Zemaja i Ramusha Haradinaja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, bilo je razmimoilaženja među nama, jer je Tahir imao viši čin. Ramush bio je mnogo mlađi nego on i ja sam bio mlađi. Prema tome, on je bio viši oficir, a mi nismo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja govorim o antagonizmu, o toj vrsti razlika, a ne o fizičkim razlikama ili pak o razlici u godinama?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Što se tiče fizičkih razlika, mi na to uopšte nismo obraćali pažnju. Sećam se da je Ramush došao prvi, a zatim je došao Tahir. Mi smo svi bili tamo zajedno, videli ste taj video snimak, mi nismo bili na različitim stranama, mi smo svi bili pripadnici Kosovske oslobodilačke vojske bez razlike, jer da je bilo nekih razlika ili razmimoilaženja, mi ne bismo bili zajedno.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja vas samo pitam, da li vam je bilo poznato, a ako nije samo recite ne, ne znam. Da li vam je bilo poznato da su postojale bilo kakve lične netrpeljivosti ili rivalitet između Ramusha i Tahira?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, meni nije poznato da je bilo tako nečeg. Rivaliteta ima svuda, ljudi mogu imati različita mišljenja, ali mislim da tu nije bilo takvih problema. Naravno, svako ima svoje mišljenje i u demokratiji se mogu imati različita mišljenja, ali sukoba nije bilo. Prema tome, ako se ja nisam slagao sa nečim što je Tahir rekao ili što je Ramush rekao, ja bih im to rekao, a oni bi isto radili jedan sa drugim.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja pretpostavljam da vi nećete da sugerirate da je postojala demokratija na Kosovu 1998. godine. Ono što vas pitam je, da li je bilo bilo kakvih sukoba ili borbi između te dvojice?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ne, nije bilo nikakvih sporova niti borbi, nije bilo sukoba među njima. Bar ja ne znam za to. Ništa slično mi nije poznato.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li vam je bilo poznato, da li je bilo vojnih sukoba ili borbi između pripadnika FARK-a i pripadnika OVK?

ADVOKAT EMMERSON: Izvinite, ovo je složeno i pomalo zbunjujuće pitanje, vojnih sukoba ili borbi. Ne znam da li gospodin Re ima u vidu neku vrstu vojnog angažovanja, međutim, ukoliko to ima u vidu, niko od nas u ovom slučaju nije upoznat sa tim da ima bilo kakvih dokaza koji bi ukazivali na tako nešto. Prema tome, možda bi trebalo...

TUŽILAC RE: Ja ću preformulisati pitanje.

SUDIJA ORIE: Izvolite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Svedoče, da li vam je bilo poznato da li su postojale neke fizičke borbe u kojima je korišteno oružje između pripadnika OVK i FARK-a?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Koliko je meni poznato, bar dok sam ja bio tamo, ja nikada ništa slično nisam čuo. Ja sam čuo za neke stvari nakon rata, ali mislim da one nemaju veliku težinu. U to vreme, znam da smo svi bili zajedno, a ako je bilo bilo kakvih borbi između njih, Ramush je bio sa Tahinom zajedno u Prapaćanu/ Papracane, ja ništa nisam video. Kao što sam rekao, Ramush je došao prvi, Tahir je došao kasnije i nije bilo nikakvog sukoba. Ja nikada nisam čuo, nikada nisam video bilo kakvu borbu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pre par trenutaka, rekli ste da su ljudi smatrali Ramusha idolom i da on i dalje jeste idol. Da li i vi tako gledate na Ramusha?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Naravno. Ako 90% ljudi misli o njemu na taj način zašto ja ne bih mislio.

TUŽILAC RE - PITANJE: Kao komandant vojnika, da li ste vašim potčinjenim davali bilo kakvu obuku o ratnim zakonima ili o tome kako da se odnose prema ratnim zarobljenicima?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Da, tako je. Ja sam organizovao obuku za njih, razgovarao sam sa njima svaki dan. Jedan sat svako jutro razgovarao sam sa njima i govorio sam im da neće biti rat zauvek, jednog dana će biti mir i svako će odgovarati za svoja dela. Iz tog razloga moramo da se ponašamo primereno, da budemo oprezni, da ne maltretiramo civile, koji su brojni,... a koji su ostali bez kuća, jer su sela bila popaljena. U različitim područjima bile su velike koncentracije ljudi i ako su imali nekog ratnog zarobljenika ili im se neko predao, ruke u vis, te ljude nije trebalo maltretirati. Prvo, takvoj osobi je trebalo pružiti neko sklonište, hranu, vodu i onda su se njima trebalo baviti profesionalci.

TUŽILAC RE - PITANJE: I da li se to, zaista tako i dešavalo ili je to bila samo teorija?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Pa, tu teoriju ja sam njima objašnjavao svakog dana, ali mi nismo imali snage da bilo koga zarobimo.

TUŽILAC RE - PITANJE: A šta je sa kolaboracionistima ili onima za koje se sumnjalo da su kolaboracionisti, kako ste se prema njima odnosili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Isto kao i prema svakom drugom. Ako se sumnjalo na njih, onda smo sa njima razgovarali i tokom tog razgovora,... ali moram prvo da

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

naglasim da nije bilo puno ljudi na koje smo mi sumnjali da su bili kolaboracionisti. Da smo mi mogli da vodimo istragu mi bismo to uradili, ali bilo nam je teško to da radimo, zato smo pokušavali samo da izolujemo tu osobu, da nju ili njega pitamo šta radi i nakon tog saslušanja, puštali smo ih na slobodu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Pitaću vas za jednog od njih, Skender Kuci, da li ste ga poznavali 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, nisam ga lično poznao.

TUŽILAC RE - PITANJE: A da li ste poznavali njegovog brata Adema? Da li ste radili sa njim zajedno u policijskoj stanici u Prištini/Prishtinë pre rata?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Da, poznao sam njegovog brata. On je bio policajac, ali on je radio u Prištini/Prishtinë a ja sam radio u Prizrenu/Prizren. Mislim da je on još uvek tamo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li vam je Adem doveden jednog dana kada ste bili u Baranima/Baran?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RE - PITANJE: Doveo ga je jedan vojnik OVK?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Da, moji vojnici su ga doveli. Tog dana Adem je viđen zajedno sa srpskim policajcima u selu Klinčina/Klinčinë, gde je bila policijska stanica. Bilo je 10 sati ujutro i nakon što je otišao iz policijske stanice, ušao je u svoj auto i vozio je u pravcu Barane/Baran prema Čalopek/Çallopek. U to vreme Srbi nisu dozvoljavali čak ni bolesnicima da idu u bolnicu na lečenje, a njemu su dozvoljavali da slobodno kreće. Ja sam o tome obavestjen, rečeno mi je da je ta osoba ušla na naše područje oko 10 sati, nakon što je napustila srpsko područje i mislio sam, možda on ima neki veliki problem, jer je teško da Srbi puste nekoga da se slobodno kreće po tom području i onda mi je on došao i razgovarali smo o tom problemu.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je on došao do vas ili su ga doveli vojnici?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, vojnici su ga doveli, ali on nije bio maltretiran.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li je on bio u njihovom pritvoru ili je on samo putovao sa njima?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Ne, on je putovao sa njima. Oni su ga videli u tom području, videli su kako on razgovara sa srpskom policijom i došli su do mene i rekli su ovo je sumnjiva osoba. Ja sam rekao, čekajte malo, ne možete tek tako donositi ocene o ljudima, moramo prvo sa njim da razgovaramo.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta vam je on rekao o svom bratu, šta se desilo sa njegovim bratom Skenderom?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Pa, prvo kada je doveden bio je malo zabrinut, nije me prepoznao, ali ja sam njega prepoznao i pokušao sam da ga smirim. I rekao sam, odmori se malo. Pitao sam ga, šta je tvoj problem, zašto si došao preko srpske policije, mogli su te ubiti, srpska policija te mogla ubiti kad prolaziš kroz njihovo područje, šta je tvoj

problem? A on je rekao, ovo je moj problem, moj brat je odveden, mora da je u vašem području. Ja sam rekao, ne znam, ne znam ništa o tom slučaju. A on je rekao, znam zasigurno da je on odveden i da je u ovom području. Ja sam mu rekao da nemam nikakve informacije o tome, ali nije u redu da ideš i da razgovaraš sa Srbima, mogli su te ubiti, jer ljudi su bili naoružani tih dana.

TUŽILAC RE - PITANJE: U vašoj izjavi od 15. maja, koju ste potpisali i na albanskom i na engleskom, vi ste rekli, Adem mi je rekao da je OVK zarobila njegovog brata i da ga on traži. Da li vam je on to rekao?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Da, to mi je rekao.

TUŽILAC RE - PITANJE: A šta ste mu vi rekli, kod koga treba dalje da se raspita o tome?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Rekao mi je da njegova sestra živi u Čalopeku/Çallopek, a dva sina iz tog domaćinstva su bili moji vojnici u tom području i ja sam mu rekao, pošto tvoja sestra tamo živi, idi i budi kod svoje sestre, uzmi ove vojnike i traži svog brata zajedno sa ovim vojnicima. Ja ništa ne znam o tom slučaju. Ako ti vojnici mogu pomoći oni ćete obavestiti o tome.

TUŽILAC RE - PITANJE: Šta je on otkrio, gde su odveli njegovog brata?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Ne znam. Nakon što sam ga pustio, on je otišao i nije se više vraćao. Tako da nemam nikakve dalje informacije.

TUŽILAC RE - PITANJE: U toj istoj izjavi, rekli ste da ste dve nedelje kasnije otkrili da je Skender umro. Šta ste saznali ili kako ste saznali da je Skender umro?

SVEDOK CUFE KRASNIQI - ODGOVOR: Nisam rekao da sam ja otkrio, neko me obavestio da je Skender mrtav. Ja se nisam raspitivao, pitao sam nekoga u Čalopeku/Çallopek šta se desilo i pitao sam je li on našao svog brata, a oni su mi rekli, da, našao je svog brata, on je bio mrtav. I to je bilo dve nedelje nakon što sam se sreo sa njim.

TUŽILAC RE - PITANJE: Da li ste čuli da je on umro nakon što je bio u zatvoru OVK u Jablanici/Jabllanicë?

ADVOKAT TROOP: Časni Sude, ovo je sugestivno pitanje. Ja ću zamoliti gospodina Rea da postavi pitanje na drugi način.

TUŽILAC RE - PITANJE: Gospodine, postoji razlog zašto ja postavljam pitanje na ovaj način, to je pitanje kredibiliteta.

SUDIJA ORIE: Bez obzira na to, prihvata se prigovor. Gospodine Re, pretpostavljam da imate razlog da radite to što radite, ali to ne znači da je to dozvoljeno i ja pozivam Odbranu da bude kratka u svojim prigovorima. Prethodni prigovor o sugestivnom pitanju uz koje je išlo objašnjenje šta gospodin Re želi svojim pitanjima, je bilo suvišno.

ADVOKAT EMMERSON: Shvatam. Mogu li samo pokrenem jedno drugo pitanje. Ono što je gospodin Re upravo rekao svojim obrazloženjem zašto je postavio sugestivno pitanje. Jer, po mom shvatanju, ono što gospodin Re želi da kaže je, da on predlaže da obori kredibilitet vlastitog svedoka.

TUŽILAC RE: To je pogrešno.

ADVOKAT EMMERSON: U redu, onda. Ali, ako je pitanje kredibiliteta, možda bi mogao da nam objasni šta je pod tim mislio.

SUDIJA ORIE: Možda može da preformuliše pitanje ili da postavi pitanje na drugi način, da bismo izbegli diskusiju u vezi sa tim. Izvolite, nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li ste čuli da ga je OVK držao zarobljenog? To nije sugestivno pitanje, on može da odgovori na bilo koji način, da, ne, ne znam.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, šta je sugestivno pitanje? Sugestivno pitanje je ili pitanje ... u kojem je uključena pretpostavka ili činjenica koja još nije utvrđena ili je pitanje koje vodi svedoka do određenog odgovora. Molim vas, preformulišite pitanje. Na primer, pitanje, da li ste išta čuli o tome kako je Skender Kuči umro, svedoče.

SVEDOK KRASNIQI: Ne. Nisam čuo kako, samo sam čuo da je mrtav, ali nisam čuo kako.

SUDIJA ORIE: A, da li ste čuli gde je umro?

SVEDOK KRASNIQI: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, molim vas nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Paragraf 88. vaše izjave, koja je pred Pretresnim većem; u tom paragrafu vi kažete „negde pre septembra 1998. čuo sam za otmicu para Nuriya i Istref Krasniqi. Tahir Zemaj me je pozvao u Prapačan/ Papracane i pitao da li znam šta se desilo sa tim parom“. Želeo bih samo da vas pitam za dodatno pojašnjenje u vezi sa tim. Da li ste bilo šta čuli u vezi sa mogućom kolaboracijom tog para, tog konkretnog para, sa Srbima?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da. To je tačno, to što sam rekao u tom paragrafu. Tahir me zvao, ti ljudi su bili u području koje je pokrivala moja komanda. Tahir je onda odlučio da pita mene, jer je mislio da sam ja u najboljem položaju da to saznam. Ja sam tamo otišao i objasnio sam mu da ništa ne znam. Znao sam da je jedan od sinova ranjen, mi smo mu pomogli, odveli smo tog sina u vojnu bolnicu, na lečenje. Na putu tamo su bile srpske snage, a kasnije sam saznao da su njihova tela nedavno donesena iz Srbije.

TUŽILAC RE – PITANJE: U paragrafu 89. ste rekli, citiram: „Kasnije sam čuo različite glasine o njihovom ubistvu, glasine, da su oni bili kolaboracionisti Srba.“ Kraj citata. Pitam vas, da li biste mogli da kažete Pretresnom veću, šta ste čuli i od koga ste čuli, kakve su to bile glasine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Glasine su bile glasine. Glasina je bilo svakog dana, svugde. Ako nešto ne možete videti vlastitim očima, ne možete to ni dokazati. Ja sam čuo različite varijante, neki su rekli da su ubijeni, neki su rekli neke druge pretpostavke. Bilo je mnogo pretpostavki, mnogo mišljenja, ja više nisam bio ni

zainteresovan da saznam, neko je lagao, neko je dao svoje mišljenje, tu su bile različite varijante, glasine koje su se širile ulicom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Želim da vam pokažem neke fotografije i karte. Vi ste obeležili nekoliko karti koje su pridodate vašoj izjavi. Prva koju želim da vam pokažem je karta koja po Pravilu 65 ter nosi broj 1027 i to je karta iscrtana rukom. Vi ste obeležili štab, Ramushev štab u Glođanu/Gllogjan. Ta će se karta pojaviti na ekranu pred vama.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti broj P352.

SUDIJA ORIE: Hvala gospodine sekretaru.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li vidite dokument pred vama, gospodine Krasniqi?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, vidim ga dobro.

TUŽILAC RE – PITANJE: Samo bih želeo da kažete Pretresnom veću o dijagramu koji ste ovde nacrtali. U izjavi to je opisano kao gruba skica tri brigade i kako su one bile locirane u odnosu na štab u Glođanu/Gllogjan i vi tu pokazujete gde se nalazio Ramushov štab, odakle je komandovao operativnom zonom Dukadin/Dukagjini i posebno tri brigade u Baranu/Baran, Prapačanu/ Papracane i Vranovcu/Vranoc. Ja sad samo čitam iz paragrafa 9. i 10. izjave od 05. maja 2006.

ADVOKAT EMMERSON: Možemo li zastati za trenutak da identifikujemo te paragrafe.

TUŽILAC RE: Tu je zabeleška istražitelja u zaglavlju.

ADVOKAT EMMERSON: Upravo to, to je komentar istražitelja koliko sam shvatio, a ne svedoka. To je tačno, zar ne? To su reči koje je gospodin Re stavio svedoku u usta, a to su reči istražitelja.

TUŽILAC RE: Nisam ja to rekao. To nisam rekao. Rekao sam, u izjavi vi opisujete

ADVOKAT EMMERSON: Ne opisuje ovaj svedok.

TUŽILAC RE: Ja u stvari nisam ni završio pitanje. Ja sam zahvalan gospodinu Emmersonu za preuranjenu intervenciju.

SUDIJA ORIE: Dajte da stvari budu što kraće. Ako citirate iz izjave, lako bi se moglo shvatiti da citirate nešto što je ova osoba rekla u izjavi, a očigledno to nije. Da izbegnemo bilo kakve dalje probleme, gospodine Re, molim vas predočite ovom svedoku jasno, ne dvosmisleno, ko je rekao šta, i to predočite svedoku.

TUŽILAC RE: Ja sam rekao, čitam između paragrafa 9. i 10. i to su napomene istražitelja. Ali, mogu da pročitam sve.

SUDIJA ORIE: Vi ste rekli da čitate iz paragrafa 9. i 10. izjave od 05. maja, a ja sam sada dalje pojasnio da ono što možemo naći između paragrafa 9. i 10. jer svedok je to možda zaboravio, reč je o napomenama istražitelja. Izvolite, nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Tu u zaglavlju je napomena istražitelja i kaže se da ste vi napravili grubu skicu tri brigade i kako su one kreirane u odnosu na komandu štaba u Glođanu/Gllogjan i nacrtali ste skicu štaba Ramushevog, štaba u Glođanu/Gllogjan, odakle je on komandovao operativnom zonom Dukadin/Dukagjini. Moje pitanje je, da li je to tačan opis tog konkretnog dijagrama?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Dobro sam nacrtao. Pokušao sam da ukažem na lokacije brigada u meri u kojoj je to bilo moguće, trebalo je mnogo vremena da se nacrtava ovakva skica, ali sam se potrudio najbolje što sam mogao. To su, manje više, mesta i mogu se, takođe, videti i sela. Ovo je tačna karta.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je tačno reći da je to skica mesta, gde je Ramush...

ADVOKAT EMMERSON: Žao mi je. Ono što gospodin Re pokušava da uradi je da vodi svedoka da se ovaj složi sa napomenama istražitelja, u kojima se sugeriše da je iz Glođana/Gllogjan gospodin Haradinaj komandovao sa tri brigade. I to je svrha ovih sugestivnih pitanja, da pokuša da izvuče iskaz od svedoka kroz sugestivna pitanja kojim bi se potvrdili komentari istražitelja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Re, pozivamo vas da ne postavljate sugestivna pitanja. Vi ste u svrhu pojašnjenja još ranije meni rekli, pokušaću da kažem tačno ono što ste rekli, uz rizik da napravim grešku, mislim da ste rekli, „ovo pitanje nije sugestivno, jer svedok može da kaže u odgovoru da ili ne ili može da kaže da ne zna“. Ako ja postavim nekome pitanje, da li je za ručak imao ravioli sa supom od graška, onda svedok naravno može da kaže da, ne i ne znam. Ali, bez obzira na to, ovo pitanje je vrlo sugestivno, jer sugeriše svedoku da je imao ravioli i supu od graška za ručak. Tako da sam ja zabrinut, kako vi shvatate sugestivno pitanje, s obzirom da ste na taj način objasnili svoja ranija pitanja koja su bila sugestivna. Zato vas molim da imate ovo na umu i da se uzdržite od postavljanja sugestivnih pitanja. Osim toga, ovo Pretresno veće je videlo ovu skicu i ja barem imam teškoća sa geografskom orijentacijom, pa vas molim da pokušate da dođete do iskaza koji će nam pomoći. Molim vas, nastavite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pretresno veće može biti uvereno da ja shvatam šta znači sugestivno pitanje. Možda to nije tako izgledalo ranije, ali ja to zaista shvatam.

SUDIJA ORIE: Pa biće drugih trenutaka u kojima možemo da razmenimo mišljenja o tehničkim pitanjima krivičnog postupka, ali dajte da sada nastavimo sa radom.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Krasniqi, molim vas pogledajte ponovo kartu. Tu ste, ispod Glođana/Gllogjan napisali Ramushov štab, ispod Jablanice/Jabllanicë štab Lahi Brahimaj; zatim ste, napisali Tahir, brigada u Prapaćanu/ Papracane i Musa brigada u Bardaniću/ Bardhaniq i u Baranu/Baran pod Nazif. Koja je bila vaša svrha da opisujete Glođan/Gllogjan kao komandu štaba, Jablanicu kao komandu štaba, a neke druge kao brigade?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: To je istražitelj od mene tražio. On me je pitao za lokacije, pitao me je da li mogu to da nacrtam. Imali smo kartu, ali on je tražio da nacrtam ovu skicu i ja sam se potrudio da to napravim što bolje mogu. I zato sam ovo nacrtao. Pokazao sam lokacije koje smo imali u to vreme. Svako od nas je radio nezavisno, jer nismo imali sredstva komunikacije, nismo imali radio vezu, nije bilo telefona u tim selima.

TUŽILAC RE – PITANJE: Zašto ste opisali Glođan/Gllogjan i Ramush kao komandu štaba na toj karti?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: On je tražio da nacrtam i ja sam to uradio. Nacrtao sam onoliko koliko sam znao. Tu je bio štab, komanda štaba, u selu Glođan/Gllogjan. I onda me pitao gde se nalazila prva brigada, Tahir, i ja sam to nacrtao, Tahir brigadu. Zatim, u Bardaniću/Bardhaniq je bio Musa, to sam isto nacrtao, zatim sam pokazao put, nisam ovde sad naveo sva sela, ali sam pokazao gde se nalazila treća brigada u Baranu/Baran i takođe Jablanicu/Jabllanicë, gde je bio Lahi.

TUŽILAC RE – PITANJE: Paragraf 31. vaše izjave po Pravilu 92 ter , i u njemu pominjete obuku vojnika OVK. . .

SUDIJA ORIE: Izvinjavam se gospodine Re, samo mi treba pojašnjenje. Prvo, pretpostavljam da želite da se dodatak A uvede u spis, ali bez obzira na to, legenda nije prevedena, prema tome, nije sasvim jasno. Takođe, kao što sam ranije rekao, geografski položaji na ovoj karti su takvi da su Jablanica/Jabllanicë i Glođan/Gllogjan približno jednako udaljeni od puta, a ja bih mogao da pretpostavim da je to put između Dečana/Dečan i Đakovice/Gjakovë, a u stvarnosti, naravno, je slika potpuno drugačija. Prema tome, uz malo mašte, može se steći predstava o tome šta je svedok želeo da uradi. No, dajte da ispitamo ovo pitanje malo detaljnije. Na ovoj karti nalazim na dva mesta komandu štaba, u Glođanima/Gllogjan Ramush komanda štaba i Jablanica/Jabllanicë Lahi Brahimaj komanda štaba. Možete li nam reći, komanda štaba čega tačno? Možete li da nam to dodatno objasnite?

SVEDOK KRASNIQI: To su bile lokalne komande. Ovo išrafirano područje su reke. Zbog toga to malo zbunjuje, možda. Ovde vidite reku Dečan/Dečan, išrafirano područje i takođe reku Peć/Pejë, Dečani/Dečan su opština, Jablanica/Jabllanicë je u opštini Đakovica/Gjakovë. Prema tome, ova skica može da izazove malo zabune. Nismo mogli da koristimo olovke u boji, zato sam ovako ovo išrafirao, da pokažem reku, a ovo područje sa tačkama i crticama, to su putevi, put do Prilepa/Prelep, do Rznića/Irzniq, do Glođana/Gllogjan. Dakle, to su znaci koje sam koristio za puteve, crtice i tačkice, a drugi išrafiran, to su reke.

SUDIJA ORIE: Rekli ste da su to lokalni štabovi, odnosno štab u Glođanima/Gllogjan i onaj u Jablanica/Jabllanicë, koliko sam shvatio. Imamo ovde i tri broja, to su tri brigade. Vidim da je jedna Prapačane/ Papracane Tahir, jedna je Barane/Baran Nazif i jedna je Bardanić/ Bardhaniq. Jesu li te brigade, na bilo koji način povezane. Imaju li one ikakve veze sa ovim što ste vi upravo nazvali lokalnim štabom, bez obzira, radilo se o Jablanici/Jabllanicë, Glođanima/Gllogjan ili nekom drugom.

SVEDOK KRASNIQI: Nisam čuo prevod.

SUDIJA ORIE: Ponoviću pitanje. Pitao sam vas sledeće: Jesu li ove brigade, tu vidimo da imamo Tahirovu brigadu, Nazifovu i Musinu, jesu li te brigade na bilo koji način povezane, imaju li one ikakve veze sa ovim što ste vi upravo nazvali lokalnim štabovima?

SVEDOK KRASNIQI: Da. To je sve napravljeno kako bi se podigao nivo morala. Mi smo osnovali tri brigade koje su bile regularna vojska, a nismo imali ni opreme ni sredstva, ni uniforme. Ali smo, svejedno, to učinili iz propagandnih razloga, kako bismo ljudima dali do znanja, pokazali, da imamo tri jake vojne jedinice na tri zasebna područja i u kojima su ljudi angažovani. To je bila svrha toga. Dakle, oni su svi deo iste brigade, ali da bismo podigli moral ljudima, pokazali smo ih kao tri zasebne jedinice.

SUDIJA ORIE: Još uvek mi to nije posve jasno. Uzmimo, na primer, ovu Tahirovu brigadu u Prapačanu/ Papracane, da li je ona imala ikakve veze sa štabom u Glođanima/Gllogjan ili, recimo, onim štabom u Jablanici/Jabllanicë?

SVEDOK KRASNIQI: Ne, ne, nisu imale veze. U Glođanima/Gllogjan je bio Ramush, u Prapačanu/ Papracane je bio Tahir. Svaki od njih je nezavisno delovalo, što znači da nismo imali niti sredstva niti mogućnosti da međusobno komuniciramo. Međutim, ako bi se pojavili neki problemi koji bi zahtevali prenošenje informacija, mi bismo poslali kurira koji bi tražio pomoć. Ako sam u Baranima/Baran imao neke probleme, onda bih uputio vojnika sa vozilom da potraži pomoć, poslao bih ga Ramushu, poslao bih ga Lahiju, možda čak i Tahiru. Poslao bih svakako onome koji mi je u tom trenutku bio najbliži.

SUDIJA ORIE: Vi ste sad, čini se, napravili distinkciju između onoga što nazivate brigada i onoga što nazivate komandom štaba. Možete li nam reći koja je tačno razlika između njih.

SVEDOK KRASNIQI: Opet nisam čuo prevod.

SUDIJA ORIE: Pokušaću ponovo. Vi u vašem odgovoru pravite razliku između onoga što nazivate brigada i onoga što nazivate komandom štaba. Možete li nam reći koja je razlika?

SVEDOK KRASNIQI: Razlika je u tome što smo mi u brigadi imali oficire i namera je i bila da se ima što više oficira i Ramush je imao oficire. To je bila naša odluka u to vreme i to smo radili. Sve je to učinjeno kako bi se privukla što veći broj oficira. Isto je važno i za druge brigade u drugim delovima Kosova.

SUDIJA ORIE: Ali to još uvek ne objašnjava zašto u jednom trenutku nešto nazivate komandom štaba, a u drugom trenutku to isto nazivate brigadom.

SVEDOK KRASNIQI: Brigada ima drugačije značenje od štaba. Mi, u stvari, nismo imali regularnu vojsku, nismo imali prave jedinice i to iz različitih razloga, zbog logistike i tako dalje. Ja znam šta znači regularna vojska. Regularna vojska trebalo bi da ima oficire za logistiku, vojnu opremu, sve. Mi smo nastojali da uspostavimo brigadu samo iz deklarativnih, nominalnih razloga, kako bismo imali nešto što bismo mogli nazivati brigadom, iako je to bilo nešto što nije bila brigada. Brigada bi trebala imati tri bataljona, bataljon hiljadu ljudi. Dakle, sve jasno je da bi brigada trebalo da ima bar tri hiljade ljudi.

SUDIJA ORIE: Vi sada brigadu opisujete kao jedinicu određene veličine. Maločas ste rekli da brigada nije isto što i štab. Šta je onda štab, po vama?

SVEDOK KRASNIQI: U ratno doba, štab je rukovodeća jedinica koja rukovodi brigadom. Mi smo, dakle, uspostavili štab u svakom selu kako bismo podigli moral ljudi. Imali smo u svakom selu vojni štab, u kojem su mladi iz sela bili angažovani na odbrani sela. Bio je to lokalni štab. U štabu je bilo nekoliko ljudi koji su rukovodili vojskom.

SUDIJA ORIE: Za Prapaćane/ Papracane, za Baran/Baran i Bardanić/ Bardhaniq, rekli ste da su tamo „brigade“, a ne „štabovi“. Zašto izraz štab koristite u odnosu na Jablanicu/Jabllanicë i Glođane/Gllogjan. Zašto tamo niste uspostavili „brigade“ ili neku „jedinicu“?

SVEDOK KRASNIQI: Kao što sam vam rekao, štab je rukovodeća struktura. To je njena svrha. U Glođanima/Gllogjan je isto tako bilo vojnika, verovatni i više vojnika nego u brigadama u Prapaćanu/ Papracane i Baranima/Baran. Ali, evo kako ćemo to da opišemo. Mi nismo, u to vreme, imali odgovarajuće nazive. Ljudi bi se pridruživali različitim jedinicama i onda bismo uspostavljali brigade različitih naziva, kao što je npr. Jusuf Gevalla brigada i druge.

SUDIJA ORIE: Za Glođane/Gllogjan i Jablanicu/Jabllanicë ste rekli da su tamo bile rukovodeće strukture. Jesu li se funkcije te rukovodeće strukture koju vi nazivate štabom, svodile samo na Glođane/Gllogjan, dakle, bile su ograničene samo na Glođane/Gllogjan i Jablanicu/Jabllanicë, ili su se njihove funkcije protezale i šire, van tih sela?

SVEDOK CUFÉ KRASNIQI – ODGOVOR: Svako selo je imalo svoj štab, a i brigada je imala svoj štab, svoju rukovodeću strukturu. U Glođanima/Gllogjan je bilo mnogo vojnika, kao i u Jablanici/Jabllanicë. Takva je bila situacija.

SUDIJA ORIE: Da li sam ja onda dobro razumeo, da su, bez obzira na razliku u nazivima, funkcije rukovodeće strukture bile limitirane na, recimo, same Glođane/Gllogjan i ne bi se protezale na okolna sela?

SVEDOK KRASNIQI: Kao što sam rekao, Glođani/Gllogjan su imali svoj štab, svoje čelnike, a isto je važno i za Bardanić/ Bardhaniq, kao i za Jablanicu/Jabllanicë, i za Barane/Baran i za druga sela. Ja sam, tek vama za informaciju, pomenuo samo nekoliko sela. Međutim, svako je selo imalo svoju komandu i svoje čelne ljude.

SUDIJA ORIE: A kojem tačno periodu govorimo?

SVEDOK KRASNIQI: Reč je o periodu u kojima su postojale brigade, kako su se nazivale na terenu. To je bila 1998. godina, otprilike mesec jun, odnosno juli.

SUDIJA ORIE: Sudija Hoepfel ima za vas pitanje.

SUDIJA HOEPFEL: Mogu li da vam postavi dodatno pitanje. Imamo ovaj crtež na ekranu koji ste vi napravili u martu 2006. godine.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Jedno kratko pitanje u ovom trenutku, jer moramo na pauzu.

SUDIJA HOEPFEL: Samo da bih dobro razumeo vaš opis. Ova tri retka koja se čine kao neki naslov pri vrhu vašeg crteža, šta oni znače, možete li da nam date neko objašnjenje?

SVEDOK KRASNIQI: Postavljeno mi je pitanje u vezi sa štabom u Glođanima/Gllogjan. Samo o tome, nije se ticalo drugih štabova. Pitanje je bilo, ko je bio komandant štaba u Glođanima/Gllogjan i ja sam odgovorio da je to bio Ramush. Operativni komandant bio je Sali Veseli, kao i Rrustem Tetaj. Ta trojica su bila čelni ljudi u štabu u Glođanima/Gllogjan. Kada je reč o dužnosti svakog pojedinog, ne bih znao, pogotovo ne za Rrustema, jedino znam da su bili tamo.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

SUDIJA ORIE: Da. Gospodin Emmerson.

ADVOKAT EMMERSON: Nisam siguran koliko je još gospodin Re predvideo za glavno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Ne znam ni ja. Gospodine Re, možete li nam već sada reći? Želeo bih da idemo na pauzu, jer smo već sad prekoračili vreme. Gospodine Re, koliko vam vremena još treba?

TUŽILAC RE: Onoliko koliko će mi trebati da preko svedoka uvrstim ovih šest dokumenata, to su fotografije.

SUDIJA ORIE: Fotografije.

ADVOKAT EMMERSON: Ja ću tražiti dopuštenje časnog Suda da sutra počnem svoje unakrsno ispitivanje, sutra posle podne.

SUDIJA ORIE: Možete li nam reći, otprilike, koliko vam treba, mislim na svu trojicu.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim, otprilike, nekih sat, sat i po.

SUDIJA ORIE: A za sutra gospodine Re.

TUŽILAC RE: Nemamo drugog svedoka. Dakle, sutra ćemo završiti.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, gospodine Troop, svakako ćete imati onda vremena da završite sa svedokom.

ADVOKAT GUY-SMITH: Tako je.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT TROOP: Tako je.

SUDIJA ORIE: Izvinjavamo se zapisničarima i prevodiocima. Sada ćemo imati pauzu do 18.10 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, gospodine Re, želeo bih da postavim još koje pitanje svedoku. Gospodine Krasniqi, dopustite da vam citiram neke delove vaših izjava, koje su uvrštene u spis, pre svega paragraf 33. u kojem vi kažete, a ako želite možete da pratite šta čitam, na svom jeziku, jer imate primerak svoje izjave pred sobom. Kaže se, „kancelarija Dina Krasniqija nalazila se u njegovoj kući u selu Vranovcu/Vranoc. U svojoj kući imao je ujedno i privatnu ordinaciju. U februaru 1998. godine nije mnogo ljudi imalo uniformu. Većina ih je prolazila obuku u civilnoj odeći. U februaru 1998. bila je opštepoznata činjenica da u Jablanici/Jabllanicë postoji vojska pod komandom Lahija Brahimaja. Din Krasniqi posetio je Jablanicu/Jabllanicë, i s obzirom da je bio osoba od poverenja, dopušteno mu je bilo da se sam naziva komandantom doline Barane/Baran“. Moje pitanje je, ko je bio taj koji je dozvolio Dinu Krasnićiju da sam sebe zove komandantom Baranske doline?

SVEDOK KRASNIQI: Prema prevodu koji sam čuo, to pitanje nema nikakvog smisla, barem onako kako sam ga ja čuo preko prevoda.

SUDIJA ORIE: Ja sam vas pitao da mi odgovorite na pitanje, ali ako ima problema u prevodu, ponoviću ga. Moje pitanje je bilo sledeće. kada je Din Krasniqi posetio Jablanicu/Jabllanicë i kada mu je bilo dozvoljeno da se sam zove komandantom Baranske doline, moje pitanje je bilo, ko je bio taj ko mu je dozvolio da se zove komandantom?

SVEDOK KRASNIQI: Da, sad mi je jasno pitanje. Din je bio obrazovana osoba, omiljena u narodu, bio je lekar, bio je doktor i kako ne bi bilo nesporazuma, Baranska dolina nije imala vojsku, ali Din je na tom području bio veoma dobro poznat, lečio je i decu i starije i tako dalje. I s obzirom da su Srbi bili ...

SUDIJA ORIE: Dopustite da vas tu zaustavim. Ja vas nisam pitao zašto mu je to bilo dozvoljeno, već ko je bio taj ko mu je to dozvolio?

SVEDOK KRASNIQI: Pa, ja sam sâm rekao da može da bude komandant tog područja, s obzirom da je omiljen među ljudima, da je obrazovan i da se niko toj ideji nije usprotivio, ni Lahi, ni bilo ko drugi. Ja sam predložio da bude komandant.

SUDIJA ORIE: Kažete ni Lahi. Jesu li Lahija pitali u vezi sa tim, šta misli o tome?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Sâm Din je insistirao da ja budem postavljen za komandanta. Lahi i drugi nisu imali ništa protiv mene.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Molim vas da pažljivo slušate moje pitanje i da mi odgovorite na pitanje. A moje pitanje je bilo, da li su Lahija pitali za mišljenje o tome, da li se slaže da se Din Krasniqi sâm naziva komandantom Baranske doline?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa mi smo zajedno o tome razgovarali. Da, naravno.

SUDIJA ORIE: Jeste li bili tamo kad je on otišao u Jablanicu/Jabllanicë?

SVEDOK KRASNIQI: Da, otišli smo tamo zajedno.

SUDIJA ORIE: Zajedno ste tamo otišli? A zašto ste išli tamo?

SVEDOK KRASNIQI: Vodile su se tamo neke borbe, na *Suka e Cermjanit*, bilo je nekih ranjenih vojnika i mi smo otišli kako bi im Din pružio medicinsku pomoć i tada smo razgovarali o tom pitanju.

SUDIJA ORIE: U redu. Sad vas molim da pogledate paragraf 41. i na moje iznenađenje, gospodine Re čini mi se, da se radi o paragrafu koji je u jednom delu dupliran, jer mi se čini da su manje -više formulacije iste kao one iz paragrafa 65. Vi tu objašnjavate ko je bio komandant Treće brigade u Baranima/Baran, ko je bio komandant Prve brigade u Prapačanu/Papracane i ko je bio komandant Druge brigade u Bardaniću/ Bardhaniq, i zatim kažete, „sve tri brigade su u principu bile pod Ramushem Haradinajem koji je bio komandant svih, ali da su one ujedno bile na neki način nezavisne brigade, jer nije bilo sistema redovnog dnevnog izveštavanja. No, u slučaju potrebe ili u slučaju nekih poteškoća kontaktirao bi se zonski komandant“. Kraj citata. Na osnovu vaših ranijih odgovora ja sam stekao utisak da ste vi nacrtali na karti i ono što ste rekli u vezi razlike između brigada i komandni štabova, da je to sve manje - više bila jedno te isto. Tako ste barem dali do znanja kad ste to crtali i objašnjavali. A vi sad, u ovom delu vaše izjave, jasno objašnjavate da, premda su brigade dobila jasna uputstva kako da na pravilan način obavljaju svoj posao, kažete da su one ujedno bile, na neki način, i nezavisne, no uprkos tome da je postojala i struktura po kojoj su, u stvari, sve te brigade bile pod Ramushem Haradinajem. Možete li nam sada objasniti tu razliku između onog što ste rekli u ovoj izjavi koju ste potpisali i usmenog iskaza koji ste dali ovde neposredno pre pauze?

SVEDOK KRASNIQI: Kako ja to vidim razlike nema. U principu, izjava je ista i ovde i onde. Želeo bih da objasnim nešto u vezi sa brigadama i zašto ih ja nazivam brigadama. Uvek smo mislili...

SUDIJA ORIE: Sada shvatam, da je moj utisak da je vaše svedočenje bilo različito u odnosu na vaš iskaz, pogrešan utisak. Ako neka od strana u postupku bude tražila da dalje nešto kažete o brigadama, onda će to i da pita. Međutim, ako vas niko ništa ne pita do kraja iskaza, ako budete želeli samostalno da nešto kažete, imaćete priliku. Gospodine Re, nastavite.

TUŽILAC RE: Molim da pogledamo da li je dokument P352 još uvek na ekranu. Molim da se vrati na ekran, jer bih želeo da se nadovežem na pitanje koje je postavio sudija Hoepfel, a ticalo se ovog teksta u gornjem levom uglu.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja vas molim, gospodine Krasniqi, da pročitate ono što tu piše, bez komentara.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Kao što sam već rekao, komandant štaba je Ramush Haradinaj, zamenik, odnosno operativni komandant je bio Sali Veseli, a zajedno sa njim je bio i Rrustem Tetaj. Mislim da je ovo napisano u junu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja sam vas samo molio da to pročitate, u redu.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pročitao sam sve. Dakle, Ramush komandant štaba, Sali Veseli operativni komandant, Rrustem Tetaj zamenik.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li to legenda za ovu kartu koju ste nacrtali ovde?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li to u skladu sa izjavom koju ste danas potpisali i sa paragrafom 41. na koji vam je sudija Orije skrenuo pažnju, gde kažete da je „komandant za celu operativnu zonu Dukadžin/Dukagjini bio Ramush Haradinaj, koji je svoj štab imao u selu Glođane/Gllogjan, Sali Veseli bio je operativni komandant operativne zone, Dukadžin/Dukagjini dok je Rrustem Tetaj bio zamenik komandanta“. Ja vas sad pitam, da li je ta legenda koju vidimo ovde na karti, u skladu sa paragrafom 41 vaše izjave?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pogledajmo sad paragraf 31. ove izjave koju ste danas potpisali. Tu se pozivate na kartu koja je priložena kao prilog A, vašoj izjavi od 5. marta 2006.

TUŽILAC RE: I molim vas da nam pokažete na ekranu, dokazni predmet 1208 po Pravilu 65 ter.

TUŽILAC RE – PITANJE: Dok čekamo, ja ću pročitati šta ovde piše. Kaže se, „od tog dana počeo sam obuku za vojnike OVK, prvo u Vranovcu/Vranoc, blizu reke Ljumbarda/Lumbardh. U to vreme doktor Din Krasniqi bio je komandant OVK za Vranovac/Vranoc, kasnije za Baransku/Baran dolinu. U dolini je bilo 17 sela, ja sam ih pokazao na karti koja je označena kao prilog A mojoj izjavi“. Kraj citata. Dok čekamo da se karta, ... evo sad se karta pojavila. Je li to ovo područje unutar plave linije, je li to tih 17 sela na koje ste ovde mislili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je to područje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim da se ovo uvrsti u spis i da mu se dodeli broj dokaznog predmeta.

SUDIJA ORIE: Molim broj.

sekretar: Biće to dokazni predmet Tužilaštva P353.

SUDIJA ORIE: Ima li prigovora? Ako ne, onda se uvrštava u spis.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći dokument na koji vas želim uputiti je 1029 po Pravilu 65 ter i molim vas da pogledate paragraf 49. vaše današnje izjave, a u paragrafu 48. kako bismo dali kontekst, spominju se sela u opštini Peć/Pejë, Dečani/Dečan i Klina/ Klinë, koja su bila pod kontrolom OVK, a MUP se povlačio prema policijskoj stanici u Rzniću/Irzniciq. Zatim, vi pominjete razmenu vatre između srpskih snaga i snaga OVK. U paragrafu 59. stoji, „ja sam crvenog bojom prikazao položaje srpskih snaga i srpska sela koja se pominju na karti kao aneks B“. Ja molim da pogledate ovu kartu. Aneks B vašoj izjavi od 5. marta 2006. godine. Radi se u stvari o crtežu položaja, kako su oni bili u martu 1998. Misli se na srpske snage i na snage OVK.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ima više mesta na kojima su se nalazile srpske snage i nisu sva obeležena tu na toj karti.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pre nego što nastavimo, hoćete li samo da ih opišete, samo ih pobrojite?

ADVOKAT EMMERSON: Izvinjavam se. Pre nego što svedok odgovori na to pitanje,

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Meni nije sasvim jasno ovo pitanje koje je gospodin Re upravo postavio, gde se rezimira izjava, odnosno nisam siguran da je to tačan opis onoga što se nalazi u izjavi. Između pasusa 46. i 48. imamo opis određenih događaja, a onda u 49. pasusu se pominje ova karta. Pitanje gospodine Rea na 79. stranici u osmom redu, glasi ovako, „samo pogledajte kartu, molim vas“, koja se pominje u vašoj izjavi od 5. marta, „da li je to dijagram položaja u martu 1998. godine srpskih i OVK snaga“. Meni nije jasno o čemu se radi.

TUŽILAC RE: Oprostite, trebalo je samo da kažem srpskih snaga i albanskih sela, a ne OVK snaga.

ADVOKAT EMMERSON: Nije to u pitanju. Mene u stvari interesuje datum. Ne razumem odakle gospodin Re izvlači taj datum.

TUŽILAC RE: Pa, on je napisan na karti.

ADVOKAT EMMERSON: Ja vidim da se te reči pojavljuju na karti, međutim, ne pojavljuju se u kontekstu izjave koja je sad stavljena pred njega, odnosno na osnovu koje mu je rečeno da to opiše.

TUŽILAC RE: Pa, siguran sam da to svedok može da objasni, on ima tu kartu, to je njegova karta.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ja nisam napisao te reči, „u martu 1998. godine“. Međutim, glavni put Peć/Pejë - Dečani/Dečan - Đakovica/Gjakovë je bio pod kontrolom srpskih snaga. Dakle, plave tačke predstavljaju sela u kojima su bile male snage OVK, a zatim, druge oznake su srpska sela i srpske vojne snage i specijalne jedinice. Od februara te godine oni su počeli da kontrolišu glavni put Peć/Pejë - Đakovica/Gjakovë i

okolna područja. U blizini Peći/Pejë nalazi se Goraždevac/ Gorazhdevc, gde je živelo mnogo Srba, zatim Krstovac/ Kërstovc, tamo je bilo i Albanaca, ali većina su bili Srbi i Vragovac/ Vragovc. To su sela koja su zaokružena, a u selu *Gremnik* je bilo srpskih snaga, bilo ih je u Volujku/Volljak, kao i u fabrici betona, tamo se nalazila Arkanova jedinica u Volujku/Volljak.

TUŽILAC RE – PITANJE: Hoćete li, molim vas, samo da pojasnite. Vi ste rekli, druge oznake. Samo odgovorite na ovo: da li pritom mislite na ove crvene oznake. Samo me to interesuje.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, te oznake. To su mesta gde su oni bili stacionirani.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li vidite mesta, koja ste upravo pomenuli, na toj karti?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, sve ih vidim.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ja ću za koji trenutak zamoliti da obeležite tu kartu. Međutim, najpre nam recite na koji se period odnosi ova karta?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ova karta odnosi se na period, ... pitanje koje je meni postavljeno bilo je, gde je živelo srpsko stanovništvo.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas, ja vas sada pitam, samo se na to koncentrišite, na koji se vremenski period odnosi ova karta?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ova karta pokriva period do kraja marta. Tu se vide područja gde su se nalazile srpske snage.

TUŽILAC RE – PITANJE: Govorite o martu 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, mart 1998. godine.

TUŽILAC RE – PITANJE: A druga sela koja ste upravo pomenuli, ne mogu da čitam kartu jer nema transkripcije, pa ćemo to učiniti kasnije. Molim vas da to obeležite drugom bojom. Da li imamo zelenu boju, plava se već nalazi tu.

SUDIJA ORIE: Pa već imamo plavo i crveno, plave i crvene oznake, prema tome, možemo da upotrebimo i crnu, ali onda naravno više ne možemo razlikovati originalnu štamparsku boju, crno i obeležavanje crnom. Da li imamo još neke boje, osim plavog i crvenog? Nemamo, u tom slučaju moraćemo da koristimo crnu. Gospodine sekretaru, da li postoji neka druga broja, tamno plava, u redu. Ako ima, onda ćemo da koristimo tamno plavu, jer će se razlikovati u odnosu na ovu koja je svetlo plava.

TUŽILAC RE – PITANJE: Svedoče, molim vas sada, samo da obeležite na ovom ekranu mesta gde su nalazili drugi srpski položaji i to tom tamno plavom olovkom.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Ovde u Glođanu/Gillogjan, gde su ove plave boje, tu su bili pripadnici OVK, u Rzniću/Irznijq isto tako, zatim u Prilepu/Prelep takođe, nisam siguran da li to vidite.

TUŽILAC RE – PITANJE: Ne, mene su interesovali samo srpski položaji. Vi ste rekli da su postojali još neki srpski položaji koji nisu obeleženi, pa me interesuje da samo to obeležite.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Dakle, *Rakovina, Rakovački put*, koji ide ka Klini/Klina i Đakovici/Gjakovë. To područje *Rakovina*, ovde

SUDIJA ORIE: Obeležite to jedno po jedno, kako bismo videli gde se nalazi. Vidim sada oznaku u blizini *Rakovine*, a sledeća?

SVEDOK KRASNIQI: Postoji položaj na putu, ali to ovde nije obeleženo, put ka Kramoviku/Kramovik, tu se nalazi crna strela. Evo, znači, *Rakovine* i Kramovik/Kramovik.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da li je to sve?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: To su bila ta dva područja, zatim, takođe, područje u blizini *Gogova* i zatim ovde, *Kadol, Kasindol* i tu su bili. To je područje između Đakovice/Gjakovë i Kline/Klina. Zatim, tu imamo Jablanicu/Jabllanicë, Krstovac/ Kërstovc, selo u kome je živelo stanovništvo, zatim Dečan/Dečan, a zatim na drugoj strani Dečana/Dečan je Pištan/Pishtan, Jablanica/Jabllanicë, zatim Babić/Babiq, to je selo mešovitog stanovništva, pa zatim selo Dobar Do/Dobrido, a zatim u Grabovcu/Grabovc i tamo je bilo nekolicina.

TUŽILAC RE – PITANJE: Je li to sve?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Bilo je, takođe, i na drugim mestima, u *Zagronu*, u Belom Polju/ Bellopojë, u Streocu/Strelci, Ljubeniću/Lubeniq, *Ljibušu*, to je bilo posle marta meseca, a to je na auto-putu ka Dečanima/Dečan. Isto to je i za Crni Breg/Carrabreg, a zatim, ako nastavite ka Prilepu/Prelep.

SUDIJA ORIE: Sve to je već obeleženo crvenim linijama, što je, kako sam ja shvatio, bila oznaka za srpske snage. Prema tome, nije potrebno da stavite dodatne plave oznake tu, jer već imamo to obeleženo crvenim. Međutim, ja bih vas molio samo da jednu stvar pojasnite. Upravo ste pomenuli Jablanicu/Jabllanicë, to je neka druga Jablanica/Jabllanicë, a ne ona Jablanica/Jabllanicë gde se nalazio štab, kao što ste ranije rekli, dakle, štab gde se nalazio Lahi Brahimaj, koja je više ka jugu.

SVEDOK KRASNIQI: To su dva različita mesta. Ima nekoliko Jablanica/Jabllanicë. U području Peći/Pejë postoje tri Jablanice. Ovo je u Đakovici/Gjakovë.

SUDIJA ORIE: Samo sam hteo da proverim da li sam dobro razumeo, da ne bi bilo zbrke oko toga. Gospodine Re, možete da nastavite.

TUŽILAC RE: Molim da se ovo usvoji u spis.

SUDIJA ORIE: Molim sekretara da dodeli broj.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva P354.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Ukoliko nema prigovora, a ne čujem da ih ima, onda se P354 usvaja u spis. Nastavite gospodine Re.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sledeći dokaz je iz liste 65 ter, pod brojem 1030. Molim vas, pogledajte 79. pasus vaše izjave, koju ste danas potpisali, to je u 74. pasusu, izjave od 5. marta prošle godine, gde stoji, „mesec da kasnije, u julu, Srbi su ušli u Lođu/Logjë i uništili je potpuno. Ja sam na karti obeležio srpske položaje crvenim, a albanske položaje plavim, u prvoj bici za Lođu/Logjë. To je aneks E“. Samo sam hteo da vas pitam, da li je to karta srpskih položaja, koje je obeleženo crvenim i albanskih položaja plavim, te prve bitke kod Lođe/Logjë u julu 1998. godine?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, plavom bojom je obeležena je naša plava slobodna zona, kuda smo mi mogli da se krećemo, a crvenim su obeležena područja gde su bile razmeštene srpske snage i vidim da se tu nalazi i *Suka e Bitesh*. To je trebalo dodati na ovu prethodnu mapu, gde su bile srpske snage, a isto tako i *Diga Radonjić/Radoniq* u blizini jezera Radonjić/Radoniq, tamo su se takođe nalazile srpske snage.

TUŽILAC RE – PITANJE: Kada kažete plavo je bilo naše slobodno područje: da li je OVK kontrolisala to područje u vojnom smislu?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Pa, mi smo to tako smatrali u to vreme. Mi smo smatrali da je to slobodna zona. Oni su, takođe, srpske snage, mogle da ulaze u to područje povremeno, jer su imali ljude na vozilima. Međutim, mi smo se kretali kroz to područje, a oni, Srbi, takođe su mogli da se kreću po tom području ukoliko su to želeli.

TUŽILAC RE – PITANJE: A da li je to bilo zato što su oni imali vojnu nadmoć, da su mogli da se kreću tuda ukoliko žele?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Tako je. Mi nismo imali opremu. Mi smo imali mlade neiskusne, ljude, dobrovoljce, nismo imali regularnu armiju, niti istinsku komandnu strukturu.

TUŽILAC RE: Molim da se ovo usvoji u spis.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru.

sekretar: To će biti P355.

SUDIJA ORIE: Imate li prigovora?

ADVOKAT EMMERSON: Ne za ovu kartu. Međutim, brine me nešto drugo. Svedok je upravo rekao dva mesta, za koja je rekao da je trebalo da budu ubačena na prethodnu kartu, *Donji Biteš* i u blizini jezera Radonjić/Radoniq.

SUDIJA ORIE: Da, *Donji Biteš* nije daleko od jezera Radonjić/Radoniq, pa možda vi u toku unakrsnog ispitivanja možete to ...

ADVOKAT EMMERSON: Pa ja ću to i učiniti. Međutim, svedok je upravo sada rekao da smo mi usvojili kartu koja nije u stvari sasvim precizna.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da, ali on govori o prethodnoj karti. Dakle, da kažemo za zapisnik, da prethodna karta ne odslikava u potpunosti srpske položaje, a svedok je ta dva mesta sada dodao usmeno. Ako nema prigovora P355 se prima u spis. Nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE: Molim vas da ovo sada ostane na ekranu.

TUŽILAC RE – PITANJE: Pogledajte sada tu kartu, pogledajte vaš pasus 44 izjave koju ste danas potpisali. Kaže se, „bilo je 40 do 50 sela u zoni Dukadin/Dukagjini, pod kontrolom OVK u martu 1998. Godine“. Da li su tih 40 do 50 sela prikazani ovde na ovom području, plavom području, na karti P355?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je karta tih sela. To su sela, međutim, mi nismo imali potpunu kontrolu nad tim područjem. Nismo mogli svakoga da sprečimo da ulazi na to područje.

TUŽILAC RE: Molim da se svedoku sada pokaže dokazni predmet 1380 sa liste 65 ter.

TUŽILAC RE – PITANJE: Sada ću vam pokazati jednu fotografiju, gospodine Krasniqi. U vašoj izjavi od 17. maja, odnosno koju ste potpisali 21. maja ove godine, vi ste ovu fotografiju opisali tako, da se tu nalazi kuća Lahija Brahimaja u Jablanici/Jabllanicë. Vi ste rekli, „ja sam vozilo tuda, ali nikad nisam ušao unutra. Ne znam zašto je ona korišćena 1998. Godine“. Hoćete li, molim vas, na karti, da zaokružite kuću Lahija Brahimaja?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je ova kuća tu. Da li treba da je zaokružim?

TUŽILAC RE – PITANJE: Da, molim vas veliki krug.

(svedok obeležava)

TUŽILAC RE – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC RE: Molim da se sada ovo usvoji u spis.

SUDIJA ORIE: Sekretaru, molim vas jedan broj.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva P356.

SUDIJA ORIE: Usvaja se u spis. Nastavite, gospodine Re.

TUŽILAC RE: Molim sada, dok govorimo o Jablanici/Jabllanicë, da se pokaže svedoku dokazni predmet 1357 sa spiska 65 ter. Opet se radi o fotografiji.

TUŽILAC RE – PITANJE: U paragrafu 21. izjave od 21. maja ove godine, vi ste opisali to kao zgradu u kojoj se nalazio štab OVK Jablanice/Jabllanicë 1998. godine i vi ste rekli da ste bili u toj zgradi. Samo hoću da nam sada kažete, da li je to ta zgrada o kojoj ste govorili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je mesto gde na kome sam ja bio.

TUŽILAC RE: Molim da se i ovo usvoji u spis.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Pitam se, zar to nije već usvojeno kao dokazni predmet. Meni se ova slika čini veoma poznatom.

TUŽILAC RE: Meni se čini da bi moglo biti.

SUDIJA ORIE: Vi očekujete da Pretresno veće to proveri?

TUŽILAC RE: Izvinjavam se zbog toga.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je to možda bilo usvojeno u spis uz svedočenje svedoka 6.

SUDIJA ORIE: Gospodine sekretaru, hoćete li, molim vas, da dodelite broj ovom dokaznom predlogu, ali je moguće da će taj broj kasnije biti brisan.

sekretar: Časni Sude, obeležićemo ovaj dokazni predmet za identifikaciju, pod brojem P357.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine sekretaru.

TUŽILAC RE: Molim sada da se svedoku pokaže dokazni predmet 1379 sa spiska 65 ter.

TUŽILAC RE – PITANJE: U vašoj izjavi, u paragrafu 21. od maja 2007. godine, vi ste rekli da se na toj slici vidi zgrada gde se nalazio kompleks štaba OVK u Jablanici/Jabllanicë, i koliko je vama poznato, on je korišćen kao kuhinja. Vi ste tamo videli kuvare sa hranom za vojnike OVK, kako ulaze i izlaze iz te zgrade. Rekli ste, „nikada nisam ušao u tu zgradu, ne znam da li su ljudi tamo bili u zatvoru“, , ali ste čuli od svojih vojnika, „da su vojnici OVK koji su prodali oružje OVK, tamo bili ispitivani“. Da li je to zgrada o kojoj ste govorili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, to je ta zgrada. Kada sam tamo otišao, video sam kako kuvari daju hleb nekim vojnicima. To je bilo normalno.

TUŽILAC RE: Da li možemo i ovo da usvojimo u spis?

SUDIJA ORIE: Prilično sam siguran da je i ova slika već usvojena u spis.

TUŽILAC RE: Mene upravo obavestila moja referentica za predmet, da ne postoji broj dokaznog predmeta. Ja se na to pozivam.

SUDIJA ORIE: Da. Međutim, ja se sećam osobe koja je gledala taj podrum i mi smo čuli svedoka da je bilo vode u tom podrumu. Prema tome, ukoliko se ne radi o dva različita momenta, dve različite fotografije ove iste kuće, nema sumnje da je ta osoba u svetlom odelu, na kolenima, na potpuno istom mestu, pa vas molim da prvo to proverite. Gospodine Troop, izvolite.

ADVOKAT TROOP: Časni Sude.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT TROOP: Pre nego što gospodin Re nastavi, da li samo mogu da skrenem pažnju Suda na paragraf 21. Mislim da je gospodin Re rekao da u izjavi stoji da su tamo bili zatvoreni vojnici, međutim, u stvari, u izjavi stoji, „da su vojnici OVK koji su prodali oružje OVK, tamo bili ispitivani“.

TUŽILAC RE: Izvinite, ja sam pogrešio.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju, molim da se to samo ispravi za zapisnik.

SUDIJA HOEPFEL: Da li vi govorite o izjavi od 15. maja?

TUŽILAC RE: Da, od 15. maja 2007 godine.

SUDIJA ORIE: Da, jer stalno moramo da gledamo između ove četiri izjave, o kojoj je tačno reč. U redu. Ovo je izjava od 15. maja, to je ispravljeno, molim vas da nastavite.

TUŽILAC RE: Ne možemo da pronađemo broj dokaznog predmeta za ovo. Međutim, idem dalje.

TUŽILAC RE – PITANJE: Gospodine Krasniqi, fotografija D35, molim da vam se to pokaže, to je fotografija sela Glođani/Gllogjan, mislim da je to paragraf 20. izjave od 15. maja ove godine. To je fotografija sela Glođane/Gllogjan i kuće porodice Haradinaj. Kuća porodice Haradinaj je velika kuća na desnoj strani puta, kada se ide iz Dubrava/Dubravë, „to je kuća u koju sam tri puta odlazio u toku 1998. godine i gde sam se sreo sa Ramushom Haradinajem“. Evo vidite, tu je ta sada fotografija. Hoćete li, molim vas, da zaokružite tu kuću.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RE – PITANJE: Molim vas da zaokružite kuću koju ste pominjali.

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Svakako, mada nikada nisam video ovo mesto iz ovakvog ugla, dakle iz vazduha, ali pokušaću ipak. Ja sam došao iz ovog kraja i tu sam ga sreo. Ovo je ta kuća, to bi trebalo da bude ta kuća koja je korišćena kao štab, a ovo je dvorište te kuće.

TUŽILAC RE: Molim da se ovo usvoji u spis.

SUDIJA ORIE: U redu. Ova obeležena fotografija

sekretar: To će biti dokazni predmet Tužilaštva P358.

SUDIJA HOEPFEL: Da li već imamo broj 358?

SVEDOK KRASNIQI: Ali, kao što sam tada rekao, ja nikad nisam video taj kraj iz ovog ugla.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC RE: U redu.

ADVOKAT EMMERSON: Ja bih zamolio da, možda, samo malo pojasnimo ovu poslednju rečenicu u tom pasusu i da zamolimo svedoka da objasni kontradikciju, kako se čini, između pasusa koji gospodin Re je pročitao i poslednje rečenice, jer kada se pogleda, čini se da nisu sasvim podudarne.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Čini se da na početku paragrafa 20. i kraja paragrafa 20. postoji kontradikcija. On je rekao, „to je kuća gde sam odlazio tri puta 1998. godine“. On je opisao da je tri puta u toku 1998. godine odlazio u štab u Glođanu/Gllogjan, a na samom kraju kaže, „izgled sela se promenio od 1998. godine i na ovoj slici ne prepoznajem ni jednu kuću koju je OVK koristio 1998. godine“.

TUŽILAC RE – PITANJE: Da. Gospodine Krasniqi, hteo bih samo da pojasnim ovo. Da li vi verujete da je ovo kuća gde ste se sreli sa gospodinom Haradinajem tri puta, ili mislite da je to nešto drugo?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Kad bih bio na istom mestu gde sam onda bio i kada bih to video onako kako sam onda video, bilo bi mi lakše. Pošto se izgled sela promenio, teško mi je da to prepoznam.

SUDIJA ORIE: Dobro, pre nego što na ovo utrošimo previše vremena, da li postoji neki spor oko ovoga, jer videli smo ovo već i ranije i ljudi su i ranije opisivali da je to mesto gde su ljudi odlazili i rekli da je to štab. Da li ima nekog spora oko toga?

ADVOKAT EMMERSON: Pa mi mislimo da to, možda, nije tako jasno kao što Tužilaštvo to tvrdi.

SUDIJA ORIE: Pa, onda znači postoji spor.

TUŽILAC RE: Ja ne mogu ništa više da doprinesem ovde. Ja mogu da postavljam pitanja, ali čuli ste odgovor.

SUDIJA ORIE: Da, ali ono što ste već, ... odnosno, svedoče, ovo što ste upravo zaokružili, na osnovu čega ste to zaokružili?

SVEDOK CUFE KRASNIQI – ODGOVOR: Da, kuća je bila velika, ta kuća gde sam ja otišao, vrata su bila veća. Međutim, ja ne vidim ta vrata i dvorište. Ovo je snimljeno iz vazduha. Ja to nikada nisam video iz tog ugla. A, osim toga, selo je tada izgledalo drugačije.

ADVOKAT EMMERSON: Časni Sude, vi ste pomenuli da je ova fotografija već bila ranije pokazana, a mislim da su možda u pitanju dve fotografije... izvinite.

SUDIJA ORIE: Oprostite, možete nastaviti.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT EMMERSON: Pa, mislim da je možda situacija ta, da ova fotografija, koju je njemu pokazana ranije, zapravo, ne pokazuje položaj gde je bio štab OVK u Glođanu/Gllogjan i mislim da sam ja na samom početku suđenja pokazao fotografiju, pravu fotografiju na papiru, koja je pokazivala selo iz druge perspektive, iz vazduha.

SUDIJA ORIE: Videćemo to. To nam neće pomoći u boljem razumevanju svedočenja ovog svedoka. Gospodine Re, imate li još pitanja?

TUŽILAC RE: Ne, nemam više pitanja, a ako možemo samo ovo da obeležimo. Ja sam završio sa svojim pitanjima.

SUDIJA ORIE: Ja mislim da sam već tražio broj od sekretara, je li tako?

sekretar: Da, časni Sude. To je dokazni predmet Tužilaštva broj P358.

SUDIJA ORIE: U redu. U tom slučaju, ako nema prigovora, usvaja se u spis. Gospodine Re, vi ćete mi ispraviti ako nisam u pravu, kad je u pitanju čovek u blizini podruma. Molimo vas da pogledamo sada na ekranu P332. Još uvek čekamo da se pojavi P332. Da, ovo je P332. Vidite ovu osobu, koja se nalazi, otprilike, u istom položaju, možda se u stvari radi o delu one fotografije, mada je očigledno da nije jedna te ista fotografija. Dakle, ispravljam se. Ako biste želeli da pogledate da li je ona druga fotografija već u spisu, gospodine Re, molim vas da proverite u blizini P332. Pronaći ćemo i drugu fotografiju koja je upravo bila pokazana svedoku.

ADVOKAT EMMERSON: Ne želim više da oduzimam vreme večeras, međutim, ja ću časnom Sudu dati tri primerka izjave svedoka koju je Tužilaštvo obelodanilo u sklopu seta materijala 130, 12. juna. Značaj tih izjava jeste da se radi o izjavi svedoka Tužilaštva o zločinu za koji ta osoba tvrdi da je videla. Radilo se o organizovanom višestrukome silovanju i unakaženju grupe albanskih žena u martu 1999. godine, a počinio su grupa srpskih paravojnika, uključujući i ...

SUDIJA ORIE: Da li je to pitanje o kojem uopšte treba da se raspravlja pred ovim svedokom?

ADVOKAT EMMERSON: Uopšte nije bitno, svedok može da skloni svoje slušalice. Ne želim da zadržavam časni Sud više nego što je potrebno. U svakom slučaju, ne odnosi se na iskaz ovog svedoka, a optužbe u izjavi odnose se na grupu pripadnika srpske parapolicije koja je učestvovala u ovom napadu. Tu je među njima bio čovek po imenu Momčilo Antić ili Momo Antić iz sela Glođane/Gllogjan, koji je ostao bez jedne od nogu tokom prethodne godine u prvoj ofanzivi i možda će se časni Sud prisetiti mogućnosti da se radi u stvari o nekome ko je već dao već iskaz u ovom predmetu.

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: Mene, naime, brine, to što je Tužilaštvo obelodanilo izjavu poput ove, a ona je u njihovom posedu od 1999. godine, a oni su to obelodanili nakon što je

taj svjedok svedočio i ovo nas sve više zabrinjava, način na koji Tužilaštvo izvršava svoje obaveze obelodanjivanja.

TUŽILAC RE: Ja ulažem prigovor na ovakve optužbe koje se iznose bez ikakvih osnova. Ja ne znam na koju izjavu gospodin Emmerson misli i nije bio dovoljno pristojan da se prvo obrati meni po tom pitanju, pre nego što me na ovaj način blati pred Pretresnim većem. Ako ima ikakvih pritužbi onda ih treba iznositi na ispravan način. Postoji ispravan način na koje se takvi stvari rešavaju.

SUDIJA ORIE: Ovo nije...

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da je prilično kasno večeras, već je prošlo 7 sati, ali svakako ja se isto tako protivim ovome što je rekao gospodin Re. Mislim da postoji ozbiljan slučaj povrede obaveze obelodanjivanja.

SUDIJA ORIE: Ja ću to večeras da pogledam, osim ako ne postoji apsolutna nužnost da se o ovome govori 5 minuta nakon 7. Mislim da stvarno postoji i drugo vreme i druga prilika da se o tome razgovara.

ADVOKAT EMMERSON: Ja sam samo želeo da Pretresnom veću skrenem pažnju na to, kako biste imali vremena to preko noći da sagledate relevantnost pitanja.

SUDIJA ORIE: Mogli ste se samo da se ograničite na to da mi kažete šta je to obelodanjeno prekasno i da se odnosi na iskaz nekoga ko je već bio ovde i to bi bilo sasvim dovoljno. Jer, i inače, gospodin Re je u pravu kad kaže da ono što ste sad učinili nije bilo posve lišeno tog tona pritužbe u načinu na koji ste nam to izneli, a da pri tom gospodinu Reu niste dali priliku da vam odgovori na to. E sad, ne želim da ulazim ni u kakve rasprave.

ADVOKAT EMMERSON: Ni mi ne želimo da ulazimo u rasprave, osim ako časni Sud to ne želi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Krasniqi, molimo vas da se vratite sutra u sudnicu, u 14.15 časova, bićemo u stvari u drugoj sudnici, u sudnici broj 3, i dajem vam uputstvo da ni sa kim ne smete da razgovarate o iskazu koji ste dali, odnosno o delu iskaza koji ćete tek dati. Prekidamo sa radom do sutra, u 14.15 časova, sudnica broj 3.

Sednica je završena u 19:08 h.

Nastavlja se u petak, 15. juna 2007. godine u 14:15 h.

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje